

Saeima ir pieņēmusi un Valsts
prezidents izsludina šādu likumu:

Muitas likums

A sadaļa

Vispārīgie noteikumi

I nodaļa. Likumā lietotie termini

1.pants. Terminu skaidrojums

Likumā ir lietoti šādi termini:

(1) **Ārvalstu personas** - personas, kas nav Latvijas Republikas personas.

(2) **Ārvalstu preces** - preces, kas nav Latvijas preces.

(3) **Brīvā zona** - norobežota Latvijas Republikas muitas teritorijas daļa, kurā ievestās preces attiecībā uz muitas maksājumu un tirdzniecības politikas pasākumu piemērošanu tiek pielīdzinātas ārpus Latvijas Republikas muitas teritorijas esošām precēm.

(4) **Deklarētājs** - persona, kura uz tiesiska pamata deklarē preces vai kuras vārdā preces tiek deklarētas.

(5) **Izlaišana** - lēmums, ar kuru muitas iestāde atļauj preču izmantošanu mērķiem, kas atbilst noteiktai muitas procedūrai.

(6) **Komerčiālie transportlīdzekļi** - jebkuri pasažieru vai preču starptautiskajiem pārvadājumiem izmantojami transportlīdzekļi, arī konteineri un cita veida transporta aprīkojums.

(7) **Latvijas preces:**

1) preces, kuru izcelsmes valsts atbilstoši šā likuma 172.panta otrajai daļai ir Latvijas Republika;

2) preces, kuras izlaistas brīvam apgrozījumam Latvijas Republikas muitas teritorijā;

3) preces, kuras ir izgatavotas no šīs daļas 1. un 2.punktā vai arī 1. vai 2.punktā minētajām precēm.

(8) **Latvijas Republikas personas** - fiziskās un juridiskās personas, kas reģistrētas Latvijas Republikā.

(9) **Muitas kontrole** - pasākumu kopums, kurus realizē muitas iestādes, lai nodrošinātu starpvalstu līgumu, šā likuma un citu muitas lietas regulējošo normatīvo aktu ievērošanu, un kuru izpilde ir muitas iestāžu kompetencē.

(10) **Muitas kontroles zona** - Latvijas Republikas muitas teritorijas sastāvdaļa, kurā preču pārvietošana izdarāma tikai ar muitas iestāžu atļauju un to kontrolē.

(11) **Muitas deklarācija** - Ministru kabineta noteiktajā kārtībā sniegts paziņojums, ar kuru persona izsaka vēlēšanos piemērot precēm noteiktu muitas procedūru.

(12) **Muitas maksājumi** - šā likuma izpratnē: nodokļi un nodevas, ko likumos noteiktajā kārtībā iekasē muitas iestādes.

(13) **Muitas parāds** - personas saistības samaksāt muitas maksājumus.

(14) **Muitas procedūra** - pasākumu un saistību kopums, kas nosaka pāri Latvijas Republikas muitas robežai

pārvietojamo preču statusu (Latvijas preces vai ārvalstu preces).

(15) **Muitošana** - šajā likumā noteiktā kārtība, kādā precēm tiek piemērota noteikta muitas procedūra.

(16) **Pārvadātājs** - persona, kura faktiski pārvieto preces, vai persona, kas ir atbildīga par transportlīdzekļa izmantošanu.

(17) **Pārvietošana pāri muitas robežai** - darbības, kas veicamas preču ieviešanai Latvijas Republikas muitas teritorijā vai izvešanai no šīs teritorijas jebkurā veidā.

(18) **Pirmsmuitošanas darbības** - darbības, kas veicamas ar precēm pirms šo preču muitošanas.

(19) **Preces** - jebkura kustama manta, arī valūta, vērtslietas, jebkuri enerģijas veidi un transportlīdzekļi, izņemot komerciālos transportlīdzekļus.

(20) **Preču valdītāji** - personas, kuras uz tiesiska pamata rīkojas ar precēm savā vārdā neatkarīgi no tā, vai preces ir to īpašums.

(21) **Tirdzniecības politikas pasākumi** - ierobežojumi un atvieglojumi attiecībā uz preču pārvietošanu pāri muitas robežai, kas noteikti, ņemot vērā starptautiskos līgumus vai valsts ekonomisko politiku.

II nodaļa. Muitas lietas

2.pants. Muitas lietu joma

Kārtība, kādā preces tiek pārvietotas pāri muitas robežai, to aplikšana ar muitas maksājumiem, muitošana, muitas kontrole, kā arī citi līdzekļi un darbības, ar kuru palīdzību tiek realizēta muitas politika, ir muitas lietas.

3.pants. Muitas teritorija un muitas robeža

(1) Latvijas Republikas muitas teritorija (turpmāk - muitas teritorija) ir visa Latvijas Republikas valsts teritorija, ko veido sauszeme, teritoriālie un iekšējie ūdeņi un gaisa telpa, kā arī mākslīgo salu un būvju teritorijas.

(2) Muitas teritorijas robeža (turpmāk - muitas robeža) ir muitas robeža.

4.pants. Normatīvie akti par muitas lietām

(1) Latvijas Republikas normatīvie akti par muitas lietām ir šis likums, kā arī citi muitas lietas regulējoši normatīvie akti.

(2) Muitas lietās tiek piemērotas tās normatīvo aktu normas, kas ir spēkā dienā, kad muitas deklarācija pieņemta muitas iestādē.

5.pants. Starptautiskie līgumi

Ja starptautiskajā līgumā, kuru Saeima ir apstiprinājusi, paredzēti citādi noteikumi nekā šajā likumā, piemērojami starptautiskā līguma noteikumi.

6.pants. Muitas lietu vadība

Muitas lietu tiešo vadību veic muitas iestādes - Valsts ieņēmumu dienesta struktūrvienības, kas pilda Valsts ieņēmumu dienesta uzdevumus muitas politikas īstenošanai.

7.pants. Valsts ieņēmumu dienesta normatīvie akti

(1) Šajā likumā un citos muitas lietas regulējošos normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā Valsts ieņēmumu dienests savas kompetences ietvaros izdod normatīvos aktus par muitas lietām, kuri ir obligāti visām muitas iestādēm un muitas amatpersonām.

(2) Valsts ieņēmumu dienesta normatīvie akti, kas attiecas uz preču pārvietošanu pāri muitas robežai vai muitas procedūru piemērošanu, publicējami laikrakstā "Latvijas Vēstnesis".

8.pants. Konfidencialitāte

(1) Informāciju, ko muitas iestādēm sniedz personas saskaņā ar šo likumu un citiem muitas lietas regulējošiem normatīvajiem aktiem, atļauts izmantot tikai muitas darbībā.

(2) Informāciju, kas satur valsts noslēpumu, vai konfidenciālu informāciju (informācija, kas nav vispārpieejama un var kaitēt attiecīgās personas likumīgajām tiesībām un interesēm) aizliegts izpaust, izmantot muitas amatpersonu personiskiem nolūkiem, nodot trešajām personām, kā arī valsts iestādēm, izņemot gadījumus, kas paredzēti normatīvajos aktos.

9.pants. Muitas iestāžu emblēma, pazīšanas zīme un karogs

(1) Latvijas muitas iestāžu emblēmu veido divi dzeltenī krāsā krustoti Merkura zīžļi, virs kuriem ir Latvijas Republikas valsts mazais ģerbonis. Latvijas muitas iestāžu vienkāršoto emblēmu veido divi dzeltenī krāsā krustoti Merkura zīžļi. Vienkāršoto emblēmu izmanto kopā ar Latvijas Republikas valsts karogu vai uzrakstu "LATVIJAS MUITA".

(2) Muitas iestāžu rīcībā esošo sauszemes un gaisa transportlīdzekļu pazīšanas zīmi veido uz melna pamata izvietota apaļa Latvijas muitas iestāžu emblēma, zem kuras ir uzraksts "LATVIJAS MUITA".

(3) Muitas iestādēm un to rīcībā esošajiem jūras un upju kuģiem ir karogs, bet sauszemes un gaisa transportlīdzekļiem ir pazīšanas zīme. Muitas iestāžu un to rīcībā esošo jūras un upju kuģu karogs ir Latvijas Republikas valsts karogs, kura augšējā sarkanā svītra pie kāta 1/3 garumā ir pārtraukta. Uz balta pamata sarkanās svītras platumā izvietota muitas iestāžu vienkāršotā emblēma.

III nodaļa. Muitas amatpersonas,

to pieņemtie lēmumi un atbildība

10.pants. Muitas amatpersonu pienākumi

(1) Muitas amatpersonas savā darbībā ievēro noteikumus un kārtību, kāda paredzēta šajā likumā un citos normatīvajos aktos.

(2) Stājoties muitas dienestā, šīs amatpersonas zvēr uzticību Latvijas Republikai.

(3) Zvēresta teksts: "Stājoties Latvijas Republikas muitas dienestā, apzinot savu atbildību Latvijas Republikas likumu priekšā, apsolos nelokāmi sargāt Latvijas valsts suverenitāti un aizstāvēt tās likumīgās intereses, pēc labākās sirdsapziņas veikt savus dienesta pienākumus un pakļauties muitas darba disciplīnai."

(4) Zvēresta ceremonijas kārtību nosaka Valsts ieņēmumu dienesta instrukcija.

11.pants. Muitas amatpersonu likumīgie rīkojumi un prasības

(1) Šajā likumā noteiktās kompetences ietvaros muitas amatpersonu pieņemtie lēmumi, dotie rīkojumi vai izvirzītās prasības ir obligāti jāizpilda visām muitas kontrolei pakļautajām personām.

(2) Muitas amatpersonas goda aizskaršana, pret to vērsti draudi vai vardarbība, tās dzīvības vai veselības apdraudējums dienesta pildīšanas laikā, kā arī rīcība, kas kavē pildīt dienesta pienākumus, ir sodāma normatīvajos aktos paredzētajā kārtībā.

(3) Policijas, robezsardzes, Zemessardzes un citu valsts iestāžu amatpersonām ir jāsniedz muitas amatpersonām nepieciešamā palīdzība.

12.pants. Muitas amatpersonu lēmumi

(1) Lai piemērotu šajā likumā un citos muitas lietas regulējošos normatīvajos aktos noteikto kārtību, muitas amatpersonas pieņem lēmumus.

(2) Lēmumu pieņem uz personas iesniegtās informācijas pamata.

(3) Lēmums ir jāpieņem nekavējoties, un tas ir jāpaziņo iesniedzējai personai. Ja lēmumu nevar pieņemt nekavējoties, par to ir jāpaziņo iesniedzējai personai un jānorāda lēmuma pieņemšanas galīgais termiņš.

(4) Muitas amatpersonu pieņemtos lēmumus personām ir tiesības pārsūdzēt 30 dienu laikā pēc to saņemšanas.

(5) Muitas amatpersonas var atcelt vai grozīt savu lēmumu, ja ir konstatēta kļūda, kā arī gadījumos, ja šāds lēmums ir pieņemts, balstoties uz personas iesniegtu nepilnīgu vai nepatiesu informāciju.

(6) Muitas amatpersonu lēmuma atcelšana ir spēkā ar atceltā lēmuma pieņemšanas dienu, bet lēmuma grozījums ir spēkā ar grozītā lēmuma pieņemšanas dienu, ja muitas amatpersonas lēmumā vai lēmuma grozījumos nav noteikts citādi.

13.pants. Informācija par muitas lietām

(1) Muitas iestādes sniedz valsts institūcijām un ieinteresētajām personām informāciju par šā likuma un citu muitas lietas regulējošo normatīvo aktu piemērošanas kārtību, kā arī par Valsts ieņēmumu dienesta izdotajiem normatīvajiem aktiem.

(2) Informācija tiek sniegta bez maksas. Ja muitas iestādēm rodas izdevumi sakarā ar informācijas sagatavošanu, šie izdevumi ir jāsedz informācijas prasītājam.

14.pants. Muitas amatpersonu kompetence

Kompetences sadalījumu attiecībā uz lēmumu pieņemšanu par muitas lietām nosaka attiecīgie normatīvie akti un Valsts ieņēmumu dienesta izdotie normatīvie akti.

15.pants. Lēmumu pārsūdzēšanas kārtība

(1) Ikvienai personai ir tiesības pārsūdzēt muitas iestādes lēmumu, kas attiecas uz šo personu.

(2) Muitas iestāžu amatpersonu lēmumus var pārsūdzēt likumā "Par Valsts ieņēmumu dienestu" noteiktajā kārtībā.

16.pants. Lēmuma izpildes pārtraukšana

(1) Ja muitas iestādes lēmums tiek pārsūdzēts, tā izpilde apturama normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā.

(2) Muitas iestāde, kuras amatpersona ir pieņēmusi lēmumu, var pārtraukt tā izpildi, ja rodas pamatotas aizdomas par lēmuma neatbilstību normatīvo aktu normām.

17.pants. Muitas amatpersonu atbildība

Muitas amatpersonas atbild par prettiesiskiem lēmumiem, kā arī prettiesisku darbību vai bezdarbību saskaņā ar šo likumu un citiem normatīvajiem aktiem.

IV nodaļa. Personu tiesības un atbildība

18.pants. Personu pārstāvības tiesības

(1) Jebkura persona var iecelt pārstāvi, kas ir tiesīgs veikt un kārtot muitas normatīvajos aktos paredzētās darbības un formalitātes muitas iestādēs.

(2) Šāda pārstāvība var būt:

1) tieša, ja pārstāvis rīkojas citas personas vārdā un uzdevumā,

2) netieša, ja pārstāvis rīkojas savā vārdā, bet citas personas uzdevumā;

3) neuzdota lietvedība saskaņā ar Civillikuma 2325. - 2342.pantu.

(3) Pārstāvim ir jābūt Latvijas Republikas personai, izņemot gadījumus, kas paredzēti šā likuma 136. panta trešajā daļā.

(4) Pārstāvja pienākums ir paziņot muitas iestādei, ka viņš rīkojas pārstāvētās personas uzdevumā, norādīt, vai pārstāvība ir tieša vai netieša un to, ka viņš ir pilnvarots rīkoties kā pārstāvis. Persona, kura nepaziņo, ka tā rīkojas citas personas vārdā vai uzdevumā, un kurai nav attiecīga pilnvarojuma, ir uzskatāma par tādu, kas rīkojas savā vārdā un uzdevumā.

(5) Muitas iestādes var pieprasīt jebkurai personai, kas paziņo, ka tā rīkojas citas personas vārdā vai uzdevumā, iesniegt savas pārstāvja pilnvaras apliecinošu dokumentu.

19.pants. Atbildība par muitas noteikumu pārkāpumiem

(1) Fizisko un juridisko personu atbildība par šajā likumā un citos normatīvajos aktos par muitas lietām noteiktās kārtības neievērošanu iestājas atbilstoši Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksam, ja par šiem pārkāpumiem pēc to rakstura saskaņā ar spēkā esošajiem likumiem nav paredzēta kriminālatbildība un persona nav saukta pie kriminālatbildības.

(2) Par muitas noteikumu pārkāpumiem juridiskās personas lietās atbild tās fiziskās personas, kuras šo pārkāpumu izdarījušas kā šīs juridiskās personas pārstāves vai tās uzdevumā, vai sastāvot tās dienestā.

(3) Lietvedība muitas noteikumu pārkāpumu lietās veicama saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksu.

B sadaļa

Muitas procedūras

V nodaļa. Muias procedūru vispārīgie noteikumi

20.pants. Kārtība, kādā preces tiek pārvietotas pāri muitas robežai

(1) Pāri Latvijas Republikas muitas robežai var pārvietot jebkuras preces, izņemot tādas preces, kuru pārvietošana pāri Latvijas Republikas muitas robežai ir aizliegta.

(2) Preču pārvietošana pāri muitas robežai ietver:

1) faktisko muitas robežas šķērsošanu, ievadot preces muitas teritorijā, arī ievadot preces no brīvās zonas teritorijas muitas teritorijā;

2) muitas deklarācijas iesniegšanu vai arī citu darbību, kas nepārprotami norāda, ka preces tiek izvestas no muitas teritorijas, arī uz brīvās zonas teritoriju.

(3) Preces tiek pārvietotas pāri muitas robežai starptautiskajos līgumos un Latvijas Republikas normatīvajos aktos noteiktajās vietās un muitas iestāžu darba laikā.

(4) Preču pārvietošanu pāri muitas robežai citās vietās un ārpus muitas iestāžu darba laika drīkst veikt tikai ar muitas iestāžu atļauju un, ja nepieciešams, sanitārās robežinspekcijas pārstāvja klātbūtnē.

(5) Preču pārvietošana pāri muitas robežai veicama šajā likumā noteiktajā kārtībā saskaņā ar piemērotajām muitas procedūrām.

21.pants. Komerčiālo transportlīdzekļu pārvietošana pāri muitas robežai

(1) Komerčiālo transportlīdzekļu pārvietošana pāri muitas robežai nav jādeklarē muitas iestādē. Tiem piemērojama muitas procedūra - ievēšana uz laiku.

(2) Komerčiālo transportlīdzekļu stāvēšanas vietu un stāvēšanas laiku uz muitas robežas nosaka muitas iestāde, ievērojot muitas kontrolei un mītošanai nepieciešamo laiku.

22.pants. Preces, kuras pāri muitas robežai pārvieto fiziskās personas

Kārtību, kādā fiziskās personas pāri muitas robežai pārvieto preces, arī personiskai lietošanai paredzētās preces, un preču pārvietošanas ierobežojumus un atvieglojumus nosaka Ministru kabinets.

23.pants. Ierobežojumi attiecībā uz preču pārvietošanu pāri muitas robežai

Atsevišķu preču pārvietošanu pāri muitas robežai var aizliegt vai ierobežot starptautiskie līgumi un citi normatīvie akti.

24.pants. Muitas procedūru veidi

(1) Lai realizētu muitas lietas, tiek noteiktas šādas muitas procedūras:

- 1) izlaišana brīvam apgrozījumam;
- 2) ievēšana uz laiku;
- 3) izvešana uz laiku;
- 4) atpakaļievēšana (reimports);
- 5) ievēšana muitas noliktavā;
- 6) ievēšana beznodokļu tirdzniecības veikalā;
- 7) ievēšana pārstrādei;
- 8) ievēšana pārstrādei muitas kontrolē;
- 9) izvešana (eksports);
- 10) izvešana pārstrādei;
- 11) atpakaļizvešana (reekports);
- 12) tranzīts;
- 13) iznīcināšana;
- 14) atteikšanās par labu valstij;
- 15) komerčiālo transportlīdzekļu apgādāšana.

(2) Ministru kabinetam ir tiesības noteikt muitas procedūru izpildes kārtību.

(3) Muitas procedūra jāpabeidz termiņā, kas pilnībā nodrošina šīs procedūras noteikumu izpildi.

25.pants. Muitas procedūras izvēle un maiņa

(1) Persona ir tiesīga izvēlēties noteiktu muitas procedūru vai arī mainīt to pret citu muitas procedūru neatkarīgi no preču veida, daudzuma vai izcelsmes valsts.

(2) Persona piesaka noteiktu muitas procedūru, noteiktajā kārtībā noformējot un iesniedzot muitas iestādē muitas deklarāciju.

26.pants. Rīcība ar precēm, kuras pārvieto pāri muitas robežai

Rīcība ar precēm, kuras pārvieto pāri muitas robežai, atbilst šīm precēm piemērotajām muitas procedūrām.

27.pants. Rīcība ar precēm, kurām ir piešķirts atbrīvojums no muitas maksājumiem

Preces, kurām ir piešķirts atbrīvojums no muitas maksājumiem, drīkst izmantot tikai tiem mērķiem, attiecībā uz kuriem paredzēti šādi atbrīvojumi.

28.pants. Rīcība ar bezīpašnieka, bojātām, kā arī nepieprasītām precēm

(1) Kārtību, kādā notiek rīcība ar bezīpašnieka precēm, bojātām precēm, kā arī ar precēm, kuras glabājas muitas kontrolē un kuras līdz noteiktā termiņa izbeigšanās dienai nav pieprasījis to valdītājs, nosaka Ministru kabinets.

(2) Preču iznīcināšanas, bojājumu vai zuduma faktu apstiprina Ministru kabineta noteiktajā kārtībā iesniegts kompetentu institūciju dokuments.

29.pants. Galvojums par pirmsmuitošanas darbību un muitas procedūru izpildi

(1) Muitas iestādes ir tiesīgas pieprasīt galvojumu par pirmsmuitošanas darbību izpildi, muitas procedūru izpildi vai pirmsmuitošanas darbību un muitas procedūru izpildi.

(2) Galvojumu veidi:

1) vienreizējs galvojums - par vienas pirmsmuitošanas darbības izpildi, vienas muitas procedūras izpildi vai pirmsmuitošanas darbību un muitas procedūru izpildi;

2) vīspārējs galvojums - paredzēts noteiktam laika periodam un noteiktam iespējamā muitas parāda apjomam.

(3) Galvojums tiek nodrošināts:

1) iemaksājot drošības naudu;

2) iesniedzot atbildības apdrošināšanas polisi;

3) iesniedzot bankas garantiju;

4) iesniedzot tajos starptautiskajos līgumos paredzētos galvojumu apliecinājošos dokumentus, kuriem pievienojusies Latvijas Republika;

5) pārvietojot preces muitas amatpersonu pavadībā, ja šādu galvojuma veidu paredz Ministru kabineta noteikumi.

(4) Personai ir tiesības izvēlēties galvojuma veidu un tā nodrošinājumu.

(5) Galvojums ir jānodrošina personai, kas ir vai arī var būt atbildīga par pirmsmuitošanas darbību izpildi, muitas procedūru izpildi vai pirmsmuitošanas darbību un muitas procedūru izpildi. Galvojums nedrīkst būt mazāks par iespējamā muitas parāda apjomu, ja likums nenosaka citādi.

(6) Iespējamais muitas parāds ir tāds muitas parāds, kas var rasties, attiecīgās preces izlaižot brīvam apgrozījumam vai arī tās izvedot.

(7) Galvojuma pieņemšanas kārtību nosaka Ministru kabinets.

VI nodaļa. Izlaišana brīvam apgrozījumam

30.pants. Procedūras (izlaišana brīvam apgrozījumam) darbības joma

(1) Izlaišana brīvam apgrozījumam ir muitas procedūra, kas atļauj muitas teritorijā ievestajām precēm palikt pastāvīgi šajā teritorijā bez saistībām izvest tās no šīs teritorijas.

(2) Ja brīvam apgrozījumam tiek izlaistas ārvalstu preces, tās iegūst Latvijas preču statusu.

31.pants. Procedūras (izlaišana brīvam apgrozījumam) piemērošanas noteikumi

(1) Izlaišana brīvam apgrozījumam paredz muitas maksājumu samaksu un citu tirdzniecības politikas pasākumu

piemērošanu.

(2) Procedūra tiek pabeigta līdz ar preču izlaišanas brīdi.

32.pants. Muitas maksājumu piemērošanas īpaši gadījumi

(1) Ja pēc muitas deklarācijas pieņemšanas preču izlaišanai brīvam apgrozījumam tiek samazināta kāda no muitas maksājumu likmēm, kas piemērojama attiecīgajām precēm, tad pirms preču izlaišanas deklarētājam ir tiesības pieprasīt zemākas muitas maksājuma likmes piemērošanu.

(2) Ja muitojamā krava sastāv no precēm, kurām jāpiemēro dažādas muitas nodokļa likmes un šo preču klasifikācija ir darbietilpīga un prasa lielas izmaksas, muitas iestāde pēc deklarētāja lūguma var aprēķināt muitas nodokli visai kravai atbilstoši tās preces klasifikācijai, kurai noteikta visaugstākā muitas nodokļa likme.

33.pants. Muitas kontrole pēc preču izlaišanas

(1) Ja preces ir izlaistas brīvam apgrozījumam, atbrīvojot tās no muitas maksājumiem sakarā ar to izmantošanas mērķiem, tās atrodas muitas kontrolē pēc to izlaišanas.

(2) Muitas kontrole beidzas brīdī, kad:

- 1) nosacījumi, kas piešķir atbrīvojumu no muitas maksājumiem, zaudē spēku;
- 2) preces tiek izvestas vai iznīcinātas;
- 3) preces tiek izmantotas citiem mērķiem, kas nosaka likumīgo muitas maksājumu samaksu.

34.pants. Preču statusa maiņa

Brīvam apgrozījumam izlaistās preces kļūst par ārvalstu precēm, ja:

- 1) muitas deklarācija izlaišanai brīvam apgrozījumam tiek anulēta pēc preču izlaišanas;
- 2) par precēm samaksātie muitas maksājumi tiek atmaksāti vai netiek iekasēti.

VII nodaļa. Ievešana uz laiku vai izvešana uz laiku

35.pants. Procedūras (ievešana uz laiku vai izvešana uz laiku) darbības joma

Ievešana uz laiku vai izvešana uz laiku ir muitas procedūra, kas atļauj izmantot preces muitas teritorijā vai arī ārpus tās robežām, neapliekot šīs preces ar muitas maksājumiem un nepiemērojot attiecībā uz tām tirdzniecības politikas pasākumus.

36.pants. Procedūras (ievešana uz laiku vai izvešana uz laiku) piemērošanas noteikumi

(1) Uz laiku ievestās vai izvestās preces ir jānosūta atpakaļ nemainītā veidā, izņemot to dabisko nolietojumu vai arī zudumus, kas radušies pārvadāšanas vai uzglabāšanas rezultātā.

(2) Gadījumus, kuros ievešana vai izvešana uz laiku pieļaujama, vienīgi iesniedzot galvojumu par procedūras izpildi, nosaka Ministru kabinets.

(3) Procedūru nevar piemērot, ja nav nodrošināta preču identificēšana, kuras rezultātā var mainīties muitas maksājumi.

(4) Procedūra tiek pabeigta līdz ar preču atpakaļizvešanas vai atpakaļiešanas brīdi.

37.pants. Termiņš preču ievešanai uz laiku vai izvešanai uz laiku

Termiņu preču ievešanai vai izvešanai uz laiku nosaka muitas iestādes, ievērojot šādas ievešanas vai izvešanas mērķi un apstākļus, taču šis termiņš nedrīkst pārsniegt trīs gadus.

38.pants. Rīcība ar precēm, ja ir izbeidzies termiņš šo preču ievešanai uz laiku vai izvešanai uz laiku

Izbeidzoties muitas iestādes noteiktajam termiņam preču ievešanai vai izvešanai uz laiku, preces ir attiecīgi jānosūta atpakaļ vai arī tām jāpiemēro jauna muitas procedūra.

39.pants. Uz laiku ievestu vai uz laiku izvestu preču iznīcināšana vai zudums

(1) Ja preces, kuras ievestas vai izvestas uz laiku, nav nosūtītas atpakaļ noteiktajā termiņā, saskaņā ar šo likumu atbildība neiestājas, ja šīs preces ir iznīcinātas vai arī neatgriezeniski zudušas avārijas vai nepārvaramas varas darbības rezultātā, dabiskās nolietošanās, pārvadāšanas un uzglabāšanas rezultātā.

(2) Uz laiku izvestu preču iznīcināšanas vai zuduma faktu apstiprina ārvalstīs izsniegti kompetentu iestāžu dokumenti, kas apstiprināti Latvijas Republikas konsulārajās iestādēs ārvalstīs.

(3) Uz laiku ievestu preču iznīcināšanas vai zuduma faktu apstiprina muitas iestāde.

VIII nodaļa. Atpakaļieošana (reimports)

40.pants. Procedūras (atpakaļieošana) darbības joma

Atpakaļieošana (reimports) ir muitas procedūra, kas atļauj no muitas teritorijas izvestās Latvijas preces ievest atpakaļ šajā teritorijā, neapliekot šīs preces ar muitas maksājumiem un nepiemērojot attiecībā uz tām tirdzniecības politikas pasākumus.

41.pants. Procedūras (atpakaļieošana) piemērošanas noteikumi

(1) Lai piemērotu precēm atpakaļieošanas procedūru:

1) tās ir jāieved atpakaļ muitas teritorijā triju gadu laikā, skaitot no preču izvešanas dienas;

2) tām atpakaļieošanas brīdī ir jābūt tādā pašā veidā, kādā tās bija izvešanas brīdī, ievērojot to dabisko nolietojumu un zudumus, kas radušies pārvadāšanas un uzglabāšanas rezultātā.

(2) Procedūra tiek pabeigta līdz ar preču ieviešanas brīdi.

42.pants. Muitas maksājumu atmaksāšana

(1) Atpakaļievdot preces, muitas iestāde no valsts budžeta atmaksā par preču izvešanu samaksātos muitas maksājumus.

(2) Atpakaļievdot preces, preču valdītāji atmaksā valsts budžetā maksājumus, kas izmaksāti tiem par šo preču izvešanu.

IX nodaļa. Ieviešana muitas noliktavā

43.pants. Procedūras (ieviešana muitas noliktavā) darbības joma

(1) Ieviešana muitas noliktavā ir muitas procedūra, kas paredz preču uzglabāšanu muitas noliktavā, un šo procedūru piemēro:

1) ārvalstu precēm, neapliekot tās ar muitas maksājumiem, kas piemērojami, preces ievdot, un nepiemērojot attiecībā uz tām tirdzniecības politikas pasākumus;

2) Latvijas precēm, ja atbilstoši Latvijas Republikas likumiem ir noteikts, ka šī procedūra paredz tādas pašas darbības, kādas veicamas, izvedot preces.

(2) Muitas noliktava ir Valsts ieņēmumu dienesta apstiprināta vieta, kur var uzglabāt preces atbilstoši muitas normatīvajiem aktiem.

(3) Ministru kabinets nosaka gadījumus, kad šā panta pirmajā daļā minētajām precēm var piemērot muitas procedūru - ieviešana muitas noliktavā, neuzglabājot šīs preces muitas noliktavā.

44.pants. Muitas noliktavas un to veidi

(1) Muitas noliktavas var būt publiskās muitas noliktavas un privātās muitas noliktavas.

(2) Publiskā muitas noliktava ir noliktava, kuru preču uzglabāšanai var izmantot jebkura persona.

(3) Privātā muitas noliktava ir noliktava, kurā preces uzglabā muitas noliktavas turētājs.

(4) Muitas noliktavas turētājs ir tiesīgs pārvaldīt muitas noliktavu.

(5) Preču valdītājs ir persona, kura atbild par preču novietošanu muitas noliktavā atbilstoši preču deklarācijai vai kurai piešķirtas preču valdītāja tiesības un saistības.

45.pants. Muitas noliktavas darbības nosacījumi

(1) Muitas noliktavas darbībai nepieciešama Valsts ieņēmumu dienesta atļauja, ja vien pats Valsts ieņēmumu dienests nav muitas noliktavas turētājs.

(2) Jebkurai personai, kas vēlas turēt muitas noliktavu, ir jāiesniedz Valsts ieņēmumu dienestam rakstveida pieteikums ar nepieciešamo informāciju, īpaši pamatojot muitas noliktavas turēšanas ekonomisko nepieciešamību. Atļaujā tiek norādīti muitas noliktavas izmantošanas noteikumi.

(3) Atļauja izsniedzama tikai Latvijas Republikas personām.

46.pants. Muitas noliktavas turētāja un preču valdītāja atbildība

(1) Muitas noliktavas turētājs ir atbildīgs par to, lai tiktu:

- 1) nodrošināta visu to preču muitas kontrole, kuras atrodas muitas noliktavā;
- 2) izpildītas saistības, kas rodas, uzglabājot preces, kā to paredz muitas procedūra - ievēšana muitas noliktavā;
- 3) izpildīti visi šā likuma 45.pantā paredzētajā atļaujā minētie nosacījumi.

(2) Ja atļauja attiecas uz publisko muitas noliktavu, šā panta pirmās daļas 1. vai 2.punktā vai arī 1. un 2.punktā noteikto atbildību pilnībā uzņemas muitas noliktavas turētājs un preču valdītājs.

(3) Preču valdītājs ir pilnībā atbildīgs par to, lai attiecībā uz precēm tiktu izpildītas saistības, ko nosaka muitas procedūra - ievēšana muitas noliktavā.

47.pants. Muitas noliktavas turētāja tiesību un saistību nodošana

Muitas noliktavas turētāja tiesības un saistības ar Valsts ieņēmumu dienesta piekrišanu var nodot citai personai.

48.pants. Preču uzskaites nosacījumi

(1) Personai, kuru norīkojis Valsts ieņēmumu dienests, tā noteiktajā kārtībā ir jāveic visa to preču uzskaitē, uz kurām attiecas muitas procedūra - ievēšana muitas noliktavā. Uzskaitē nav nepieciešama, ja publiskās muitas noliktavas turētājs ir Valsts ieņēmumu dienests.

(2) Muitas iestāde var iztikt bez preču uzskaites, ja visu atbildību uzņemas preču valdītājs un precēm tiek piešķirta šī procedūra uz rakstveida deklarācijas pamata parastajā kārtībā.

49.pants. Muitas noliktavas izmantošanas īpašie gadījumi

(1) Ja ir ekonomisks pamats un netiek traucēta muitas kontrole, muitas iestāde var atļaut:

- 1) uzglabāt muitas noliktavas telpās Latvijas preces, kas nav minētas 43.panta pirmās daļas 2.punktā;
- 2) pārstrādāt ārvalstu preces muitas noliktavas telpās, kā to paredz muitas procedūra - ievēšana pārstrādei, ievērojot minētās procedūras noteikumus;
- 3) pārstrādāt ārvalstu preces muitas noliktavas telpās, kā to paredz muitas procedūra - ievēšana pārstrādei muitas kontrolē.

(2) Šā panta pirmās daļas 2. un 3.punktā minētajos gadījumos precēm nav piemērojama muitas procedūra - ievēšana muitas noliktavā.

(3) Muitas iestāde var pieprasīt, lai šā panta pirmajā daļā minētās preces tiktu reģistrētas un uzskaitītas.

50.pants. Preču uzskaites un reģistrācijas termiņi muitas noliktavā

Preces, kurām noteikta muitas procedūra - ievēšana muitas noliktavā, jāreģistrē un jāuzskaita pēc ievēšanas muitas noliktavā.

51.pants. Preču uzglabāšanas termiņi, piemērojot muitas procedūru - ievēšana muitas noliktavā

(1) Piemērojot muitas procedūru - ievēšana muitas noliktavā, preču uzglabāšanas termiņi nav ierobežoti. Normatīvajos aktos paredzētajos gadījumos muitas iestāde var noteikt termiņu, līdz kuram preču valdītājam jāpiesaka preces jaunai muitas procedūrai.

(2) Valsts ieņēmumu dienests var noteikt īpašus termiņus konkrētām precēm, atbilstoši Latvijas Republikas lauksaimniecības attīstības gada programmai.

52.pants. Muitas noliktavā ievesto preču saglabāšana un apstrāde

(1) Ievestās preces var pakļaut saglabāšanas un apstrādes metodēm, lai uzlabotu to izskatu vai tirdzniecisko kvalitāti vai sagatavotu tās izplatīšanai vai tālākai pārdošanai. Ministru kabinets atbilstoši Latvijas Republikas lauksaimniecības attīstības gada programmai var noteikt tās apstrādes metodes, kuras aizliegts piemērot lauksaimniecības precēm.

(2) Šā likuma 43. panta pirmās daļas 2.punktā minētajām Latvijas precēm, kurām piemērota muitas procedūra - ievēšana muitas noliktavā un kuras minētas Latvijas Republikas lauksaimniecības attīstības gada programmā, var piemērot tikai tādas apstrādes metodes, kas paredzētas šajā programmā.

(3) Ministru kabinets apstiprina minēto apstrādes metožu sarakstu.

(4) Apstrādes metodes, kuras noteiktas šā panta pirmās daļas pirmajā teikumā un otrajā daļā, ir iepriekš jāpiesaka muitas iestādei, kas sniedz atļauju apstrādei, un, ja nepieciešams, sanitārajai robežinspekcijai.

53.pants. Preču izvešana no muitas noliktavas

Ja ir pamatots iemesls, preces, kurām tiek piemērota muitas procedūra - ievēšana muitas noliktavā, var uz laiku izvest no muitas noliktavas. Šādu preču izvešanai ir nepieciešama iepriekš izsniegta muitas iestādes atļauja, kurā paredzēti preču izvešanas noteikumi. Kad preces atrodas ārpus muitas noliktavas, tās var pakļaut šā likuma 52.pantā minētajām apstrādes metodēm atbilstoši paredzētajiem noteikumiem.

54.pants. Preču pārvešana uz citu muitas noliktavu

Muitas iestādes var atļaut pārvest no vienas noliktavas uz otru noliktavu preces, kurām tiek piemērota muitas procedūra - ievēšana muitas noliktavā.

55.pants. Muitas maksājumu noteikšana, piemērojot procedūru - ievēšana muitas noliktavā

(1) Ja muitas parāds ir radies sakarā ar ievestajām precēm un šo preču muitas vērtība ir aprēķināma, ņemot vērā faktiski samaksāto vai maksājamo cenu, kas ietver muitas noliktavas un preču saglabāšanas izmaksas, kas radušās laikā, kamēr šīs preces atradās noliktavā, šīs izmaksas netiek ieskaitītas muitas vērtībā, ja tās uzrādītas atsevišķi no faktiski samaksātās vai maksājamās preču cenas.

(2) Ja minētās preces tikušas pakļautas apstrādes metodēm, kā tas paredzēts šā likuma 52.pantā, tad preču veidam, muitas vērtībai un daudzumam, kas jāņem vērā, nosakot preces ievēšanai piemērojamo muitas maksājumu summu, pēc deklarētāja lūguma jābūt tādiem, kas tiktu ņemti vērā tad, kad radies muitas parāds, ja preces nebūtu apstrādātas.

X nodaļa. Ievēšana beznodokļu tirdzniecības veikalā

56.pants. Procedūras (ievēšana beznodokļu tirdzniecības veikalā) darbības joma

Ievēšana beznodokļu tirdzniecības veikalā ir muitas procedūra, kas atļauj ievest preces muitas kontroles zonās, lidostās vai ostās, kuras atvērtas starptautiskajai satiksmei, neapliekot šīs preces ar muitas maksājumiem un nepiemērojot attiecībā uz tām tirdzniecības politikas pasākumus, kā arī atļauj realizēt šīs preces tikai tām fiziskajām personām, kuras izbrauc no muitas teritorijas uz ārvalstīm.

57.pants. Procedūras (ievēšana beznodokļu tirdzniecības veikalā) piemērošanas noteikumi

(1) Beznodokļu tirdzniecības veikalā var realizēt jebkuras preces, izņemot tās, kuru pārvietošana pāri muitas robežai vai realizācija muitas teritorijā ir aizliegta saskaņā ar normatīvajiem aktiem.

(2) Procedūra tiek pabeigta līdz ar preces realizācijas brīdi.

58.pants. Atļauja beznodokļu tirdzniecības veikala turēšanai

(1) Beznodokļu tirdzniecības veikalu turētāji var būt tikai Latvijas Republikas personas.

(2) Beznodokļu tirdzniecības veikala darbību, kārtību, kādā izsniedzama atļauja beznodokļu tirdzniecības veikala turēšanai, un šīs atļaujas derīguma termiņu nosaka Ministru kabinets.

(3) Atļauju beznodokļu tirdzniecības veikala turēšanai izsniedz, aptur vai anulē Valsts ieņēmumu dienests.

(4) Atļauja tiek anulēta:

1) ja tā izsniegta, pamatojoties uz nepilnīgām vai nepatiesām ziņām, kurām ir būtiska nozīme lēmuma pieņemšanā par atļaujas izsniegšanu;

2) ja beznodokļu tirdzniecības veikala turētājs neievēro šajā likumā noteikto kārtību, kā arī gadījumos, kad beznodokļu tirdzniecības veikala turētājs tiek atzīts vai pasludina sevi par maksātnespējīgu.

(5) Lēmums par atļaujas anulēšanu ir spēkā ar tā pieņemšanas dienu.

(6) Atļauju apturot vai anulējot, turpmāka preču realizācija, kā arī jaunu preču ievēšana veikalā nav pieļaujama. Ievesto preču izlaišana notiek saskaņā ar šo likumu.

XI nodaļa. Ievēšana pārstrādei

59.pants. Procedūras (ievēšana pārstrādei) darbības joma

(1) Ieviešana pārstrādei ir muitas procedūra, kas noteiktā kārtībā atļauj Latvijas muitas teritorijā izmantot šādas preces, veicot vienu vai vairākas pārstrādes operācijas:

1) ārvalstu preces, kas paredzētas atpakaļizvešanai no muitas teritorijas kompensācijas produktu veidā, neapliekot šādas preces ar muitas maksājumiem vai nepiemērojot attiecībā uz tām tirdzniecības politikas pasākumus;

2) preces, kuras izlaistas brīvam apgrozījumam un par kurām tiek atmaksāti preces ievadot piemērojamie muitas maksājumi vai kuras tiek atbrīvotas no preces ievadot piemērojamo muitas maksājumu samaksas, ja tās izved no muitas teritorijas kompensācijas produktu veidā.

(2) Turpmākminētie jēdzieni ir lietoti šādā nozīmē:

1) atlikšanas sistēma - atvieglojumu piešķiršana, ievadot preces pārstrādei, kā paredzēts šā panta pirmās daļas 1.punktā;

2) atmaksāšanas kārtība - atvieglojumu piešķiršana, ievadot preces pārstrādei, kā paredzēts šā panta pirmās daļas 2.punktā;

3) pārstrādes operācijas:

a) preču izmantošana, arī to uzstādīšana vai montāža,

b) preču pārstrāde,

c) preču remontēšana, arī to restaurācija un regulēšana,

d) konkrēta preču lietošana, kuras, kā to noteicis Ministru kabinets, nedrīkst būt kompensācijas produktu sastāvā, bet kuras pieļauj vai sekmē šo kompensācijas produktu ražošanu pat tad, ja tās tiek pilnīgi vai daļēji izlietas šajā procesā;

4) kompensācijas produkti - visi produkti, kas iegūti, pārstrādājot ievestās preces;

5) līdzvērtīgas preces - Latvijas preces, kuras izmanto ievesto preču vietā kompensācijas produktu ražošanai;

6) ieguves norma - kompensācijas produkta daudzums vai procentuālā attiecība, kuru iegūst, apstrādājot noteiktu daudzumu ievesto preču.

60.pants. Procedūras (ievešana pārstrādei) piemērošanas noteikumi

(1) Ja noteikumi, kas minēti šā panta otrajā daļā, tiek izpildīti un tiek ievērotas šā panta ceturtais daļas prasības, muitas iestāde atļauj:

1) kompensācijas produktu izgatavošanu no līdzvērtīgām precēm;

2) no līdzvērtīgām precēm iegūto kompensācijas produktu izvešanu no Latvijas Republikas pirms preču ieviešanas pārstrādei.

(2) Līdzvērtīgām precēm ir jābūt tādā pašā kvalitātē un ar tādām pašām īpašībām kā ievestajām precēm. Tomēr, kā to nosaka Valsts ieņēmumu dienests, atsevišķos gadījumos var pieļaut, ka līdzvērtīgām precēm piemīt augstāka pārstrādes pakāpe nekā ievestajām precēm.

(3) Gadījumos, kad piemērojama šā panta pirmā daļa, ievestās preces var uzskatīt par līdzvērtīgām precēm.

(4) Ministru kabinets var noteikt aizliegumus vai ierobežot šā panta pirmās daļas darbību.

(5) Ja tiek piemērota šā panta pirmā daļa un kompensācijas produkti būtu apliekami ar preces izvedot piemērojamiem muitas maksājumiem, tad, ja šie produkti netiek izvesti vai atpakaļizvesti atbilstoši muitas procedūrai - ieviešana pārstrādei, atļaujas turētājs iemaksā drošības naudu, lai garantētu muitas maksājumu samaksu gadījumā, ja preces netiek ievestas noteiktajā laikā.

61.pants. Atļauja pārstrādes operāciju veikšanai

(1) Atļauja izsniedzama pēc tās personas lūguma, kura veic pārstrādes operācijas vai kura tās organizē.

(2) Atļauja tiek izsniegta tikai:

1) Latvijas Republikas personām. Atļauja nav nepieciešama, ievadot pārstrādei preces, kurām nav komerciālās vērtības;

2) ja tas nav pretrunā ar to preču izmantošanu, kuras minētas šā likuma 59.panta otrās daļas 3.punkta "d" apakšpunktā, un preces var identificēt kā kompensācijas produktus; bet attiecībā uz šā likuma 60.pantā paredzētajiem gadījumiem atļauja tiek izsniegta, ja iespējams pārbaudīt, vai ir izpildīti visi noteikumi par līdzvērtīgām precēm;

3) ja muitas procedūra - ievēšana pārstrādei var palīdzēt radīt vislabvēlīgākos apstākļus kompensācijas produktu izvešanai vai atpakaļizvešanai, ar nosacījumu, ka tādējādi netiek būtiski skartas Latvijas Republikas ražotāju ekonomiskās intereses.

62.pants. Procedūras (ievēšana pārstrādei) piemērošanas termiņi

(1) Muitas iestāde nosaka termiņu, kurā kompensācijas produkti ir jāizved vai atpakaļizved vai tiem jāpiemēro cita muitas procedūra; šo termiņu nosakot, jāņem vērā pārstrādes operāciju izpildei un kompensācijas produktu izvešanai nepieciešamais laiks.

(2) Šis termiņš sākas ar dienu, kurā ārvalstu precēm tika piemērota muitas procedūra - ievēšana pārstrādei. Muitas iestāde var piešķirt šā termiņa pagarinājumu, ja atļaujas turētājs ir iesniedzis pamatotu lūgumu. Procedūras vienkāršošanai var pieņemt lēmumu, ka laika periods, kas sākas kādā konkrētā kalendārā mēneša vai ceturkšņa dienā, attiecīgi beidzas nākamā kalendārā mēneša vai ceturkšņa pēdējā dienā.

(3) Piemērojot šā likuma 60.panta pirmās daļas 2.punktu, muitas iestāde nosaka termiņu, kurā ārvalstu preces jādeklarē attiecīgi procedūrai. Termiņš tiek skaitīts no dienas, kurā pieņemta muitas deklarācija par kompensācijas produktiem, kas iegūti no līdzvērtīgām precēm.

(4) Ministru kabinets var noteikt attiecīgu laika ierobežojumu konkrētām pārstrādes operācijām vai konkrētām precēm.

63.pants. Ieguves normas, veicot pārstrādes operācijas

(1) Valsts ieņēmumu dienests nosaka gan ieguves normu pārstrādes operāciju veikšanā, gan, ja tas ir nepieciešams, šādas normas noteikšanas metodi. Ieguves normu nosaka, ņemot vērā apstākļus, kādos veikta vai būtu veicama pārstrādes operācija.

(2) Ja pārstrādes operāciju veic noteiktos tehniskos apstākļos un rezultātā iegūst vienādas kvalitātes kompensācijas produktus, Valsts ieņēmumu dienests var noteikt standarta ieguves normas, pamatojoties uz iepriekšsniegto informāciju.

(3) Ministru kabinets nosaka gadījumus, kuros preces nemainītā veidā vai kompensācijas produktus var uzskatīt par tādiem, kas izlaisti brīvam apgrozījumam.

64.pants. Muitas maksājumu noteikšana, piemērojot muitas procedūru - ievēšana pārstrādei

(1) Ja radies muitas pārāds, tā summa ir nosakāma atbilstoši muitas maksājumiem, kas piemērojami ievestajām precēm, pieņemot muitas deklarāciju un piemērojot muitas procedūru - ievēšana pārstrādei.

(2) Ja ievestās preces atbilst kvalitātei, kāda ir nepieciešama, lai precēm piešķirtu muitas tarifu kvotu atvieglojumus, tām var piemērot jebkurus spēkā esošos muitas maksājumu atvieglojumus, kas tiek piemēroti identiskām precēm, kad tiek pieņemta deklarācija preču izlaišanai brīvam apgrozījumam.

65.pants. Muitas maksājumu noteikšana kompensācijas produktiem

Kompensācijas produkti:

1) ir apliekami ar preces ievēdot piemērojamiem muitas maksājumiem, ja:

a) tie ir izlaisti brīvam apgrozījumam un tiek iekļauti Valsts ieņēmumu dienesta apstiprinātā sarakstā - ar nosacījumu, ka tie ir noteiktā proporcijā ar kompensācijas produktu izveisto daļu, kas nav iekļauta šajā sarakstā. Tomēr atļaujas turētājs var lūgt, lai muitas maksājumi šiem produktiem tiek noteikti, kā paredzēts šā likuma 64.pantā,

b) uz tiem attiecas maksājumi, kas noteikti atbilstoši Latvijas Republikas lauksaimniecības attīstības gada programmai, un ja to paredz Ministru kabineta noteikumi;

2) ir apliekami ar preces ievēdot piemērojamiem muitas maksājumiem, kurus aprēķina atbilstoši noteikumiem, ko paredz minētā muitas procedūra, ja šīm precēm piemērojama atlikšanas sistēma, tomēr:

a) deklarētājs var lūgt, lai muitas maksājumus aprēķina šā likuma 64.pantā noteiktajā kārtībā,

b) gadījumos, kad kompensācijas produktiem ir noteikta cita muitas procedūra, izņemot ievēšanu pārstrādei muitas kontrolē, preces ievēdot piemērojamo muitas maksājumu summai ir jābūt vienādai ar summu, kas aprēķināta atbilstoši šā likuma 63.pantā noteiktajai kārtībai;

3) var tikt pakļauti noteikumiem, kas nosaka tā muitas maksājuma piemērošanu, kuru paredz muitas procedūra - ievēšana pārstrādei muitas kontrolē, ja ievestās preces var pakļaut šai procedūrai;

4) iegūst muitas maksājumu atvieglojumus, ja šādi atvieglojumi ir paredzēti, ievēdot identiskas preces;

5) ir atbrīvojami no muitas maksājumiem atbilstoši likumos paredzētajiem atvieglojumiem.

66.pants. Kompensācijas produktu pagaidu izvešana pārstrādei

(1) Dažus vai visus kompensācijas produktus vai preces nemainītā veidā var uz laiku izvest nolūkā tās tālāk pārstrādāt ārpus muitas teritorijas, ja muitas iestāde ir to atļāvusi atbilstoši noteikumiem par preču izvešanu pārstrādei.

(2) Ja par atpakaļiestajiem produktiem ir radies muitas parāds, tad piemēro:

1) muitas maksājumus, kas piemērojami, preces ievēdot, un kas ir aprēķināti šā likuma 64. un 65.pantā noteiktajā kārtībā šā panta pirmajā daļā minētajiem kompensācijas produktiem vai precēm nemainītā veidā,

2) muitas maksājumus, kas, preces ievēdot, piemērojami produktiem, kurus atpakaļieved pēc pārstrādes ārpus muitas teritorijas un kuru apjomu aprēķina atbilstoši noteikumiem, ko paredz muitas procedūra - izvešana pārstrādei ar tādiem pašiem nosacījumiem, kādi tiktu piemēroti, ja izvestie produkti šajā procedūrā būtu izlaisti brīvam apgrozījumam pirms šo produktu izvešanas.

(3) Kompensācijas produktu pagaidu izvešanu, kas notiek atbilstoši šā panta pirmajai daļai, nevar uzskatīt par izvešanu, kā tas noteikts šā likuma 70.pantā, izņemot gadījumus, kad šādi produkti netiek atpakaļiesti Latvijas Republikā noteiktajā laikā.

67.pants. Atmaksāšanas kārtības piemērošanas nosacījumi

(1) Atmaksāšanas kārtību var attiecināt uz visām precēm, izņemot tās, kuras brīdī, kad tiek pieņemta muitas deklarācija par preču izlaišanu brīvam apgrozījumam:

- 1) pakļautas kvantitatīviem ievēdamo preču ierobežojumiem;
- 2) pakļautas muitas tarifu kvotu ietvaros piemērojamiem muitas maksājumu atvieglojumiem;
- 3) ir apliekamas ar muitas maksājumiem.

(2) Atmaksāšanas kārtību var izmantot tikai tad, ja kompensācijas produktiem nav noteikta muitas maksājumu atmaksāšana brīdī, kad tiek pieņemta muitas deklarācija par ievēdamo preču izlaišanu brīvam apgrozījumam.

(3) Atļauja piemērot atmaksāšanas kārtību tiek piešķirta tikai tad, ja brīdī, kad tiek pieņemta deklarācija kompensācijas produktu izvešanai:

- 1) ievēdamās preces netiek apliktas ar kādu no maksājumiem, kas minēti šā panta pirmās daļas 3.punktā;
- 2) kompensācijas produktiem nav noteikta muitas maksājumu atmaksāšana.

68.pants. Muitas deklarācijas noformēšana preču izlaišanai brīvam apgrozījumam

(1) Muitas deklarācijā, kas noformēta par ievēdamo preču izlaišanu brīvam apgrozījumam, jānorāda, ka ir izmantota attiecīgā atmaksāšanas kārtība, un jāsniedz nepieciešamā informācija atļaujas saņemšanai.

(2) Pēc muitas iestādes pieprasījuma minētā atļauja ir jāpievieno deklarācijai, kas noformēta par ievēdamo preču izlaišanu brīvam apgrozījumam.

69.pants. Izņēmumi atmaksāšanas kārtības piemērošanas nosacījumos

Atmaksāšanas kārtībai nav piemērojams šā likuma 60.panta pirmās daļas 2.punkts, trešā un piektā daļa, 62.panta trešā daļa, 63. un 64.pants, kā arī 65.panta 1.punkta "b" apakšpunkts un 3.punkts.

70.pants. Muitas maksājumu atmaksāšanas nosacījumi, piemērojot muitas procedūru - ievēšana pārstrādei

(1) Atļaujas turētājs var lūgt, lai muitas maksājumi, kas piemērojami, preces ievēdot pārstrādei, tiktu atmaksāti vai netiktu piemēroti, ja viņš var sniegt muitas iestādei pamatotu apstiprinājumu tam, ka kompensācijas produkti, kas iegūti no ievētajām precēm, kuras izlaistas brīvam apgrozījumam, piemērojot atmaksas kārtību, ir vai nu:

1) izvesti, vai

2) nolūkā tos pēc tam atpakaļizvest pakļauti tādām procedūrām kā ievēšana muitas noliktavā, ievēšana uz laiku vai ievēšana pārstrādei (atlikšanas sistēma), vai tiek ievesti brīvajā zonā ar nosacījumu, ka tiek izpildīti visi procedūras piemērošanas noteikumi.

(2) Lai piemērotu šā panta pirmās daļas 2.punktā minēto muitas procedūru, kompensācijas produkti tiek uzskatīti par ārvalstu precēm.

(3) Laiku, kurā jāiesniedz pieteikums par atmaksāšanas piešķiršanu, nosaka Valsts ieņēmumu dienests.

(4) Kompensācijas produktus, attiecībā uz kuriem piemērota kāda muitas procedūra vai kuri tiek ievesti brīvajā zonā atbilstoši šā panta pirmajā daļā paredzētajai kārtībai, izlaiž brīvam apgrozījumam tikai ar muitas iestādes atļauju; šādu atļauju izsniedz, ja tās nepieciešamība tiek attiecīgi pamatota. Šajā gadījumā, ja tas nav pretrunā ar šā likuma 65.panta 2.punktu, uzskata, ka preces ievadot piemērojamo muitas maksājumu summa, kas tiek atmaksāta vai netiek iekasēta, veido muitas parāda summu.

(5) Lai noteiktu preces ievadot piemērojamo muitas maksājumu summu, kas jāatmaksā, vai maksājumus, kas nav piemērojami pēc nepieciešamā pamatojuma iesniegšanas, piemēro šā likuma 65.panta 1.punkta "a" apakšpunktu.

71.pants. Muitas procedūra - ievēšana pārstrādei, izmantojot atlikšanas sistēmu

Muitas procedūra - ievēšana pārstrādei, izmantojot atlikšanas sistēmu, ir piemērojama arī gadījumos, ja kompensācijas produkti var pretendēt uz preces ievadot piemērojamo muitas maksājumu atvieglojumiem, kuri būtu piemērojami identiskiem produktiem, kas iegūti no Latvijas precēm, nevis no ievestajām precēm.

XII nodaļa. Ievēšana pārstrādei muitas kontrolē

72.pants. Procedūras (ievēšana pārstrādei muitas kontrolē) darbības joma

Muitas procedūra - ievēšana pārstrādei muitas kontrolē atļauj izmantot ārvalstu preces muitas teritorijā un veikt ar tām darbības, kuru rezultātā tiek pārveidots ārvalstu preču veids un stāvoklis, neapliekot šīs preces ar muitas maksājumiem, kas piemērojami, preces ievadot, un nepiemērojot attiecībā uz tām citus tirdzniecības politikas pasākumus, kā arī atļauj šādu operāciju rezultātā iegūto ražojumu izlaišanu brīvam apgrozījumam, nosakot attiecīgos muitas maksājumus, kas piemērojami, preces ievadot. Šādi ražojumi uzskatāmi par pārstrādātiem produktiem.

73.pants. Atļauja procedūras (ievēšana pārstrādei muitas kontrolē) veikšanai

(1) Atļauju piemērot muitas procedūru - ievēšana pārstrādei muitas kontrolē izsniedz muitas iestāde.

(2) Atļauja piemērot muitas procedūru - ievēšana pārstrādei muitas kontrolē izsniedzama pēc tās personas lūguma, kura veic pārstrādi vai atbild par tās izpildi.

(3) Atļauja izsniedzama tikai:

1) Latvijas Republikas personām;

2) gadījumā, kad pārstrādāto produktu sastāvā iespējams identificēt ievestās preces;

3) gadījumā, kad nav ekonomiski lietderīgi pēc pārstrādes atjaunot preces atbilstoši to aprakstam vai veidam, kādā tās bija pirms to pakļaušanas attiecīgajai procedūrai;

4) gadījumā, kad procedūra nodrošina likuma ievērošanu attiecībā uz ievesto preču izcelsmi un pieļaujamo daudzumu;

5) gadījumos, kad tiek izpildīti visi nepieciešamie nosacījumi, lai procedūra sekmētu tādu ražotņu izveidošanu vai attīstību Latvijas Republikā, kas nekaitētu līdzīgu preču ražotāju interesēm Latvijā.

74.pants. Procedūras (ievēšana pārstrādei muitas kontrolē) piemērošanas nosacījumi

Attiecībā uz muitas procedūru - ievēšana pārstrādei muitas kontrolē piemērojami šā likuma 62. panta pirmajā, otrajā un ceturtajā daļā un 63. pantā paredzētie nosacījumi.

75.pants. Muitas parāda noteikšana, ievadot preces pārstrādei muitas kontrolē

Ja muitas parāds ir radies par precēm nemainītā veidā vai par starppārstrādes posma produktiem salīdzinājumā ar to, kāds tas noteikts atļaujā, tad šāda parāda summa ir nosakāma, pamatojoties uz muitas maksājumiem, kas piemērojami ievadamajām precēm, kad tiek pieņemta deklarācija un piemērota muitas procedūra - preču ievēšana pārstrādei muitas kontrolē.

XIII nodaļa. Preču izvešana

76.pants. Procedūras (preču izvešana) darbības joma

(1) Preču izvešanas procedūra atļauj izvest Latvijas preces no muitas teritorijas. Preču izvešanas procedūra nosaka preču izvešanas formalitātes, arī tirdzniecības politikas pasākumus un, ja nepieciešams, muitas maksājumus, kas piemērojami, preces izvedot.

(2) Visas izvešanai paredzētās Latvijas preces, izņemot tās preces, kurām piemērota muitas procedūra - izvešana pārstrādei, ir jāpakļauj preču izvešanas procedūrai.

(3) Ministru kabinets nosaka tos gadījumus un nosacījumus, kad preces, kuras izved no Latvijas Republikas muitas

teritorijas, nav jādeklarē.

(4) Izvedamo preču deklarācija jāiesniedz muitas iestādē, kuras teritoriālajā uzraudzībā atrodas preču izvedējs vai kur notiek preču iepakošana vai iekraušana izvešanai.

77.pants. Procedūras (preču izvešana) piemērošanas nosacījumi

(1) Preču izvešanas atļauja izsniedzama ar nosacījumu, ka preces izved no muitas teritorijas nemainītā veidā - tādā pašā, kādā tās bija brīdī, kad tika pieņemta muitas deklarācija par preču izvešanu.

(2) Preču izvešanas procedūra tiek pabeigta ar brīdi, kad preces tiek izvestas no muitas teritorijas.

XIV nodaļa. Izvešana pārstrādei

78.pants. Procedūras (izvešana pārstrādei) darbības joma

(1) Muitas procedūra - izvešana pārstrādei, ja tā nav pretrunā ar šā likuma 85.-89.pantā paredzētajiem noteikumiem attiecībā uz kādu vispārpieņemtās preču apmaiņas sistēmas konkrētu jomu, ļauj izvest Latvijas preces uz laiku ārpus muitas teritorijas, lai pakļautu tās pārstrādes operācijām, un produktus, kas radušies šo operāciju rezultātā, izlaist brīvam apgrozījumam ar preces ievdot piemērojamo muitas maksājumu atvieglojumiem.

(2) Latvijas preču izvešana pārstrādei paredz preces ievdot piemērojamo muitas maksājumu iekasēšanu, tirdzniecības politikas pasākumu veikšanu un citu formalitāšu kārtošānu pirms preču izvešanas ārpus muitas teritorijas.

(3) Turpmākminētie jēdzieni ir lietoti šādā nozīmē:

1) uz laiku pārstrādei izvestās preces - preces, kurām piemērota muitas procedūra - izvešana pārstrādei;

2) pārstrādes operācijas - operācijas, kas minētas šā likuma 59.panta otrās daļas 3.punkta "a", "b" un "c" apakšpunktā;

3) ieguves norma - to kompensācijas produktu daudzums un procentuālā attiecība, kuri iegūti, pārstrādājot uz laiku izvestās preces.

79.pants. Gadījumi, kad procedūra (izvešana pārstrādei) netiek piemērota

Muitas procedūra - izvešana pārstrādei nav piemērojama Latvijas precēm, kuru izvešana ir saistīta ar preces izvedot piemērojamo muitas maksājumu:

1) atmaksāšanu vai atbrīvošanu no tiem;

2) atlīdzinājuma summas piešķiršanu vai kurām tiek piešķirtas citas finansiālas priekšrocības, nevis minētās atlīdzinājuma summas, kas par šādu preču izvešanu paredzētas atbilstoši Latvijas Republikas lauksaimniecības attīstības gada programmai.

80.pants. Atļauja procedūras (izvešana pārstrādei) piemērošanai

(1) Atļauja piemērot muitas procedūru - izvešana pārstrādei izsniedzama pēc tās personas lūguma, kura uzņemas atbildību par pārstrādes operāciju veikšanu.

(2) Neatkarīgi no šā panta pirmajā daļā minētā atļauju Latvijas precēm piemērot muitas procedūru - izvešana pārstrādei var izsniegt citai personai, ja pārstrādes operācijas laikā šīs preces kļūst par to ārpus Latvijas Republikas iegūto preču sastāvdaļu, kuras tiek ievestas kā kompensācijas produkti, un ja šīs procedūras izmantošana veicina uz laiku izvesto preču pārdošanu, būtiski nekaitējot to Latvijas ražotāju interesēm, kuri ražo ievestajiem kompensācijas produktiem identiskas vai līdzīgas preces.

(3) Atļauja izsniedzama tikai:

1) Latvijas Republikas personām;

2) gadījumos, kad ir iespējams noteikt, ka kompensācijas produkti iegūti, pārstrādājot uz laiku izvestās preces;

3) gadījumos, kad muitas procedūra - izvešana pārstrādei nevar būtiski kaitēt Latvijas ražotāju ekonomiskajām interesēm.

81.pants. Procedūras (izvešana pārstrādei) piemērošanas termiņi

(1) Muitas iestāde nosaka termiņu, kurā kompensācijas produkti ir jāievie atpakaļ Latvijas Republikas muitas teritorijā. Tā var pagarināt šo termiņu, ja atļaujas turētājs iesniedz pamatotu pieteikumu.

(2) Valsts ieņēmumu dienests nosaka attiecīgās operācijas ieguves normu vai, ja nepieciešams, - šīs normas

noteikšanas metodi.

82.pants. Nosacījumi muitas maksājumu atvieglojumu piemērošanai muitas procedūrā - izvešana pārstrādei

(1) Šā likuma 83.panta pirmajā daļā paredzētie preces ievadot piemērojamo muitas maksājumu atvieglojumi piešķirami tikai tad, ja muitas deklarāciju par kompensācijas produktu izlaišanu brīvam apgrozījumam ir iesniedzis:

1) atļaujas turētājs vai kāda cita persona viņa uzdevumā;

2) kāda cita Latvijas Republikas persona, ja tā ir saņēmusi atļaujas turētāja piekrišanu un ir izpildīti atļaujā ietvertie nosacījumi.

(2) Šā likuma 83.pantā minētie preces ievadot piemērojamo muitas maksājumu atvieglojumi netiek piemēroti, ja nav izpildīts kāds no nosacījumiem vai kāda no saistībām, ko nosaka muitas procedūra - izvešana pārstrādei, vai tiek būtiski kavēta attiecīgās procedūras izpilde šo nosacījumu neievērošanas gadījumā.

83.pants. Muitas maksājumu atvieglojumu noteikšana muitas procedūrā - izvešana pārstrādei

(1) Preces ievadot piemērojamo muitas maksājumu atvieglojumi, kas minēti šā likuma 78.pantā, nosakāmi, atskaitot no preces ievadot piemērojamo muitas maksājumu summas, kuru piemēro kompensācijas produktiem, ko izlaiž brīvam apgrozījumam, to preces ievadot piemērojamo muitas maksājumu summu, kura tiktu piemērota tajā pašā dienā uz laiku pārstrādei izvestām precēm, ja tās ievestas Latvijas Republikas muitas teritorijā no valsts, kurā tās tika pārstrādātas vai pakļautas pēdējai pārstrādes operācijai.

(2) Atskaitāmā summa atbilstoši šā panta pirmajai daļai tiek aprēķināta, ņemot vērā attiecīgo preču daudzumu un veidu laikā, kad tiek pieņemta muitas deklarācija par šādu preču izvešanu pārstrādei, un citus tām piemērojamus maksājumus laikā, kad tika pieņemta muitas deklarācija par kompensācijas produktu izlaišanu brīvam apgrozījumam. Uz laiku pārstrādei izvesto preču vērtība jāņem vērā tām precēm, kurām noteikta kompensācijas produktu muitas vērtība atbilstoši šā likuma 168.panta pirmās daļas 2.punkta "a" apakšpunktam, vai, ja to vērtība nav nosakāma tādā veidā, attiecīgi jānosaka kompensācijas produktu muitas vērtības un pārstrādes izmaksu starpība. Tomēr:

1) atsevišķu maksājumu, kuru noteicis Ministru kabinets, var ņemt vērā, aprēķinot atskaitāmo summu;

2) ja pirms tam, kad kā muitas procedūra tika noteikta izvešana pārstrādei, uz laiku pārstrādei izvestās preces bija izlaistas brīvam apgrozījumam ar samazinātu muitas maksājumu likmi, pamatojoties uz to realizāciju valstī, un kamēr pastāv apstākļi atvieglotas muitas maksājumu likmes piemērošanai, atskaitāmā summa ir faktiski iekasējamā preces ievadot piemērojamo muitas maksājumu summa, kad preces tiek izlaistas brīvam apgrozījumam.

(3) Gadījumos, kad uz laiku pārstrādei izvestās preces tiek pieteiktas izlaišanai brīvam apgrozījumam ar samazinātu vai nulles muitas maksājumu likmi, pamatojoties uz to realizāciju konkrētajā valstī, šo likmi ņem vērā, ja attiecīgās preces ir pārstrādātas atbilstoši to realizācijai tajā valstī, kurā veikta pārstrāde.

(4) Gadījumos, kad kompensācijas produkti tiek pieteikti muitas maksājumu atvieglojumiem, preces ievadot piemērojamo muitas maksājumu summa, kas jāņem vērā, nosakot atskaitāmo summu, kā paredzēts šā panta pirmajā daļā, ir tā summa, kas būtu jānosaka, ja uz laiku pārstrādei izvestās preces atbilstu visiem muitas maksājumu atvieglojumu piešķiršanas noteikumiem.

84.pants. Izvešana pārstrādei sakarā ar preču remontu

(1) Ja pārstrādes operācijas mērķis ir uz laiku pārstrādei izvesto preču remonts, tās izlaiž brīvam apgrozījumam, pilnīgi atbrīvojot no preces ievadot piemērojamiem muitas maksājumiem gadījumos, kad muitas iestāde ir saņēmusi apstiprinājumu tam, ka preces ir remontētas bez maksas atbilstoši līgumā vai likumā noteiktajam garantiju saistībām vai arī ražošanas defekta dēļ.

(2) Šā panta pirmā daļa netiek piemērota, ja preces defekts ir konstatēts pēc tam, kad attiecīgā prece izlaista brīvam apgrozījumam.

(3) Ja pārstrādes operācijas mērķis ir uz laiku pārstrādei izvesto preču remonts un ja šādu remontu veic par maksu, preces ievadot piemērojamo muitas maksājumu atvieglojumi, kurus paredz šā likuma 86.pants, tiek piešķirti, nosakot maksājumu summu atbilstoši kompensācijas produktiem paredzētajām muitas maksājumu likmēm dienā, kad tiek pieņemta muitas deklarācija par šādu produktu izlaišanu brīvam apgrozījumam, pieņemot par muitas vērtību remonta izmaksām līdzvērtīgu summu ar nosacījumu, ka šīs izmaksas ir atļaujas turētāja vienīgā atlīdzība un tās neietekmē personu savstarpējā saistība.

85.pants. Kompensācijas produktu aizstāšana ar aizstājējproduktiem muitas procedūrā - izvešana pārstrādei

(1) Atbilstoši noteikumiem, kas paredzēti šā likuma 85. - 89.pantā, papildinot iepriekš noteikto preču apmaiņas kārtību, noteikumi atļauj aizstāt kompensācijas produktus ar ievestajiem produktiem (turpmāk - aizstājējprodukti).

(2) Muitas iestāde atļauj izmantot preču apmaiņas kārtību, ja pārstrādes operācija ir saistīta ar Latvijas preču remontu un citām precēm, izņemot tās, kas pakļautas Latvijas Republikas lauksaimniecības attīstības gada programmai vai kādai citai noteiktai kārtībai, kura piemērojama ar lauksaimniecības produktu pārstrādi saistītām precēm.

(3) Ja tas nav pretrunā ar šā likuma 89.pantu, šajā likumā paredzētie noteikumi, kas piemērojami kompensācijas produktiem, attiecas arī uz aizstājējproduktiem.

(4) Muitas iestāde atbilstoši pieņemtajiem noteikumiem ļauj ievest aizstājējproduktus pirms preču izvešanas uz laiku (iepriekšējā ievēšana). Aizstājējproduktu ievēšanas gadījumā jāsniedz garantijas preces ievēdot piemērojamo muitas maksājumu summas segšanai.

86.pants. Aizstājējproduktiem izvirzāmās prasības

(1) Aizstājējproduktiem ir jāatbilst tai pašai preču klasifikācijai, tiem ir jābūt tādas pašas kvalitātes un ar tādu pašu tehnisko raksturojumu kā uz laiku pārstrādei izvedamajām precēm, ja tās tika pakļautas remontam.

(2) Ja uz laiku pārstrādei izvedamās preces pirms izvešanas ir lietotas, aizstājējproduktiem arī ir jābūt lietotiem un tie nedrīkst būt jauni produkti. Muitas iestāde tomēr var atkāpties no šā noteikuma, ja aizstājējprodukts ir piegādāts bez maksas atbilstoši līgumā vai likumā noteiktajām garantiju saistībām vai arī ražošanas defekta dēļ.

(3) Ja šā panta pirmajā un otrajā daļā minēto aizstājējproduktiem izvirzāmo prasību ievērošanu preču pārbaudē nav iespējams nodrošināt, muitas iestāde preču apmaiņu var neatļaut.

87.pants. Termiņš, kādā preces izvedamas muitas procedūrā - izvešana pārstrādei

(1) Iepriekšējās ievēšanas gadījumā uz laiku izvedamās preces ir uz laiku jāizved divu mēnešu laikā no brīža, kad muitas iestāde ir pieņēmusi deklarāciju par aizstājējproduktu izlaišanu brīvam apgrozījumam.

(2) Izņēmuma gadījumos muitas iestāde var pēc ieinteresētās personas lūguma saprātīgi pagarināt termiņu, kas noteikts šā panta pirmajā daļā.

88.pants. Atskaitāmās summas noteikšana muitas procedūrā - izvešana pārstrādei

Iepriekšējās ievēšanas gadījumā un gadījumos, kad tiek piemērots šā likuma 83.pants, atskaitāmo summu nosaka, pamatojoties uz maksājumiem, kas piemērojami uz laiku izvestajām precēm, kad pieņemta deklarācija attiecīgās muitas procedūras piešķiršanai.

89.pants. Procedūras (izvešana pārstrādei) piemērošanas ierobežojumi

Šā likuma 80.panta trešās daļas 2. punkts un 82.panta otrā daļa neattiecas uz preču apmaiņu.

XV nodaļa. Tranzīts

90.pants. Tranzīta procedūras darbības joma

(1) Tranzīta procedūra atļauj muitas kontrolē pārvietot no Latvijas muitas teritorijas vienas muitas iestādes uz otru iestādi:

1) ārvalstu preces, nepakļaujot tās muitas maksājumiem, kas piemērojami, preces ievēdot, un citiem maksājumiem vai tirdzniecības politikas pasākumiem;

2) Latvijas preces, kurām tiek pabeigta izvešanas (eksporta) procedūra.

(2) Preču pārvietošana, kas minēta šā panta pirmajā daļā, notiek:

1) tranzīta procedūras ietvaros

2) izmantojot TIR grāmatiņu (karneti) (atbilstoši TIR konvencijai) ar nosacījumu, ka pārvietošana:

a) sākas vai beidzas ārpus Latvijas Republikas robežām vai

b) attiecas uz jauktiem preču sūtījumiem, kas paredzēti izkraušanai muitas teritorijā un ārpus tās;

3) izmantojot kā tranzītdokumentu ATA grāmatiņu (karneti) (atbilstoši ATA konvencijai)

4) pa pastu (ieskaitot pasta paku sūtījumus).

91.pants. Tranzīta procedūras piemērošanas noteikumi

(1) Piemērojot precēm tranzīta procedūru:

- 1) komerciālajiem transportlīdzekļiem jāatbilst attiecīgajiem starptautiskajiem preču pārvadāšanas noteikumiem;
- 2) precēm ir jāpaliek nemainītā veidā, izņemot šo preču dabisko nolietojumu, zudumus, kas radušies pārvadāšanas un uzglabāšanas rezultātā; tās aizliegts izmantot citiem mērķiem, izņemot tranzītu;
- 3) preces ir jānogādā saņēmējā muitas iestādē nosūtītājas muitas iestādes noteiktajā termiņā, ņemot vērā transportlīdzekļa iespējas, paredzēto maršrutu un citus pārvadājuma noteikumus.

(2) Kad pārvadātājs nespēj izpildīt šajā likumā noteikto kārtību, muitas iestādes var atļaut tranzīta procedūru vienīgi gadījumos, ja pārvadātājs:

- 1) iesniedz galvojumu par muitas procedūras izpildi;
- 2) izmanto muitas brokera pakalpojumus;
- 3) izmanto muitas pavadību.

(3) Procedūra tiek pabeigta preču nogādāšanas brīdī saņēmējā muitas iestādē (muitas punktā).

92.pants. Pasākumi, kas veicami avārijas vai nepārvaramas varas darbības gadījumā

(1) Avārijas vai nepārvaramas varas darbības gadījumā ir pieļaujama preču izkraušana. Šajā gadījumā pārvadātājs ir atbildīgs par:

- 1) visu nepieciešamo pasākumu veikšanu, lai nodrošinātu preču saglabāšanu un izslēgtu jebkādu neatļautu rīcību ar tām;
- 2) iespējami ātru paziņošanu muitas iestādei un, ja nepieciešams, sanitārajai robežinspekcijai par radušos situāciju un preču atrašanās vietu;
- 3) preču iespējami ātru nogādāšanu muitas iestādes norādītajā vietā vai arī muitas amatpersonu nogādāšanu uz preču atrašanās vietu.

(2) Valsts ieņēmumu dienests neatlīdzina zaudējumus, kas radušies pārvadātājam, veicot pasākumus saskaņā ar šā panta normām.

93.pants. Galvojums tranzīta procedūras izpildei

(1) Preču valdītājs šajā pantā paredzētajā kārtībā iesniedz galvojumu par muitas parāda vai citu maksājumu samaksu, kas varētu rasties par precēm.

(2) Izņemot normatīvajos aktos īpaši noteiktos gadījumus, galvojums nav jāiesniedz par:

- 1) jūras un gaisa pārvadājumiem;
- 2) transportēšanu pa cauruļvadiem;
- 3) valsts dzelzceļa pārvadājumiem.

(3) Ar muitas iestāžu atļauju personas var atbrīvot no galvojuma sniegšanas, ja tās atbilst visiem šādiem nosacījumiem:

- 1) ir reģistrētas Latvijas Republikā;
- 2) regulāri izmanto tranzīta procedūru;
- 3) to finansiālais stāvoklis nodrošina saistību izpildi;
- 4) nav izdarījušas muitas vai finansu pārkāpumus un

5) apņemas pēc muitas iestādes pirmā rakstveida pieprasījuma, izmantojot īpaša parauga veidlapu, samaksāt visas par tranzīta operācijām pieprasītās summas.

(4) Muitas iestāde, kas piešķir atbrīvojumu no galvojuma iesniegšanas, izsniedz katrai personai, kurai ir tiesības uz šādu atbrīvojumu, vienu vai vairākas galvojuma atbrīvojuma apliecības kopijas.

94.pants. Atbildība par tranzīta procedūras noteikumu ievērošanu

(1) Persona, kas pārvieto preces tranzīta procedūrā (deklarētājs), atbild par:

1) preču uzrādīšanu noteiktā termiņā un neskartā veidā galamērķa muitas iestādē, ievērojot muitas iestādes noteiktās prasības preču identificēšanai,

2) tranzīta procedūras noteikumu ievērošanu.

(2) Preču pārvadātājs vai saņēmējs, kas pieņem preces, zinot, ka tās ir pakļautas tranzīta procedūrai, ir solidāri atbildīgi ar personu, kas pārvieto preces, par preču uzrādīšanu galamērķa muitas iestādei, ievērojot noteiktās prasības preču identificēšanai.

XVI nodaļa. Komerציālo transportlīdzekļu apgādāšana

95.pants. Procedūras (komerciālo transportlīdzekļu apgādāšana) darbības joma

(1) Komerציālo transportlīdzekļu apgādāšana ir muitas procedūra, kas atļauj pārvietot pāri muitas robežai komerciālo transportlīdzekļu apgādes krājumus vai papildināt tos muitas teritorijā, neapliekot šos krājumus ar muitas maksājumiem un nepiemērojot attiecībā uz tiem citus tirdzniecības politikas pasākumus.

(2) Komerציālo transportlīdzekļu apgādes krājumi ir:

1) preces, kas paredzētas komerciālo transportlīdzekļu (kuģu, lidmašīnu vai vilcienu) pasažieru un apkalpes patēriņam, arī pārdošanai brauciena laikā;

2) preces, kas nepieciešamas komerciālo transportlīdzekļu (kuģu, lidmašīnu vai vilcienu) darbībai un uzturēšanai (arī degviela, smēreļļas), izņemot rezerves daļas un ekipējumu, kas atrodas uz komerciālā transportlīdzekļa, tam iebraucot muitas teritorijā vai gadījumā, ja attiecīgais transportlīdzeklis tiek papildināts muitas teritorijā un minētās preces paredzētas starptautiskajiem pasažieru vai preču pārvadājumiem.

96.pants. Procedūras (komerciālo transportlīdzekļu apgādāšana) piemērošanas noteikumi

(1) Komerציālo transportlīdzekļu apgādes krājumus drīkst izmantot tikai šādiem nolūkiem:

- 1) komerciālo transportlīdzekļu apkalpes un pasažieru patēriņam, kā arī šo krājumu pārdošanai brauciena laikā;
- 2) komerciālo transportlīdzekļu darbībai un to uzturēšanai.

(2) Procedūra tiek pabeigta līdz ar muitas deklarācijas pieņemšanas brīdi.

XVII nodaļa. Muitas procedūru un preču izmantošanas kārtības citi veidi

97.pants. Brīvā zona

(1) Brīvā zona ir Latvijas Republikas muitas teritorijas daļa, kura ir norobežota no pārējās muitas teritorijas un kurā:

1) ārvalstu preces muitas maksājumu un tirdzniecības politikas pasākumu ziņā tiek pielīdzinātas ārpus Latvijas Republikas muitas teritorijas esošām precēm;

2) Latvijas preces var pretendēt uz to, ka tām piemēro preču izvešanas procedūru.

(2) Preču ievēšanu brīvajā zonā un izvešanu no tās kontrolē muitas iestāde. Īpašos muitas kontroles pasākumus brīvajā zonā nosaka Ministru kabinets.

98.pants. Brīvās zonas teritorija un caurlaides punkti

(1) Brīvā zona tiek izveidota speciālajos likumos noteiktajā kārtībā.

(2) Brīvās zonas teritorijai ir jābūt norobežotai (iežogotai), kompetentām iestādēm jānosaka katras brīvās zonas caurlaides punkti.

(3) Visu veidu celtniecība brīvajā zonā ir iepriekš jāaskaņo ar muitas iestādēm, to kompetences ietvaros.

99.pants. Preču pārbaude brīvajā zonā

(1) Brīvās zonas caurlaides punktus iebrukšanai vai izbrukšanai nosaka brīvās zonas administrācija, saskaņojot to ar Valsts ieņēmumu dienestu. Brīvās zonas perimetrs un caurlaides punkti atrodas muitas iestāžu kontrolē.

(2) Brīvajā zonā iebrucošās vai no tās izbrucošās personas un transportlīdzekļus var pakļaut muitas kontrolei.

(3) Muitas iestādes drīkst pārbaudīt brīvajā zonā ievestās preces, kā arī izvedamās un tajā esošās preces. Lai nodrošinātu šādu pārbaudi, ikvienai personai ir jāiesniedz vai jāatstāj muitas iestādei vai tās pilnvarotai personai transporta pavaddokumenta kopija par ievadamajām un izvedamajām precēm. Ja šādas pārbaudes nepieciešamas, ir jānodrošina brīva piekļūšana precēm.

100.pants. Preču uzrādīšanas noteikumi brīvajā zonā

(1) Ja tas nav pretrunā ar šā likuma 99.panta trešo daļu, brīvajā zonā ievadamās preces var neuzrādīt muitas

iestādei un par tām var neiesniegt muitas deklarāciju.

(2) Preces ir jāuzrāda muitas iestādei un tās jāpakļauj paredzētajām muitas formalitātēm tikai tad, ja:

1) tās ir pakļautas muitas procedūrai, kas tiek atcelta līdz ar šo preču ieviešanu brīvajā zonā; tomēr, ja attiecīgā muitas procedūra ļauj preces neuzrādīt, to uzrādīšana netiek prasīta;

2) tās ir novietotas brīvajā zonā pēc muitas iestādes lēmuma piešķirt tām preces ievadot piemērojamo muitas maksājumu atmaksāšanu vai atbrīvošanu no tiem.

(3) Muitas iestāde var pieprasīt, lai tai paziņo par precēm, kurām noteikti muitas maksājumi, kas piemērojami, preces izvedot, vai kurām paredzēti citi preču izvešanas nosacījumi.

(4) Pēc ieinteresētās personas lūguma muitas iestāde apstiprina brīvajā zonā novietoto Latvijas vai ārvalstu preču statusu.

101.pants. Preču atrašanās laiks brīvajā zonā

Brīvajā zonā preču atrašanās laiks netiek ierobežots.

102.pants. Dažādu preču novietošana brīvajā zonā

(1) Brīvajā zonā var novietot gan Latvijas, gan ārvalstu preces.

(2) Muitas iestāde drīkst pieprasīt, lai bīstamās preces vai preces, kas var sabojāt citas preces, tiktu novietotas īpaši šim nolūkam ierīkotās vietās.

103.pants. Darbības ar precēm brīvajā zonā

(1) Brīvajā zonā ir atļauta jebkura rūpnieciska un tirdznieciska darbība, kā arī visādu veidu pakalpojumu sniegšana atbilstoši likumā noteiktajai kārtībai. Par darbību veikšanu ir iepriekš jāpaziņo muitas iestādei.

(2) Muitas iestāde var noteikt īpašus aizliegumus vai ierobežojumus šā panta pirmajā daļā minētajām darbībām, ņemot vērā konkrēto preču veidu vai muitas kontroles prasības.

(3) Muitas iestāde personām, kas neievēro šo likumu, normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā var aizliegt darboties brīvajā zonā.

104. pants. Muitas procedūru piemērošana precēm brīvajā zonā

(1) Brīvajā zonā novietotās ārvalstu preces var:

- 1) izlaist brīvam apgrozījumam atbilstoši attiecīgajai muitas procedūrai;
- 2) pakļaut muitas procedūrai - ieviešana pārstrādei atbilstoši šīs procedūras nosacījumiem;
- 3) pakļaut muitas procedūrai - ieviešana pārstrādei muitas kontrolē atbilstoši šīs procedūras nosacījumiem;
- 4) pakļaut muitas procedūrai - ieviešana uz laiku atbilstoši šīs procedūras nosacījumiem;
- 5) nodot valstij bez atlīdzības;
- 6) iznīcināt ar nosacījumu, ka ieinteresētā persona sniedz muitas iestādei visu nepieciešamo informāciju.

(2) Ja preces ir pakļautas vienai no šā panta pirmās daļas 2., 3. vai 4.punktā minētajām muitas procedūrām, Valsts ieņēmumu dienests, ja tas ir nepieciešams, var ņemt vērā konkrētās procedūras apstākļus un muitas kontroles noteikumus par brīvajām zonām un piemērot noteiktu kontroles kārtību.

105. pants. Preču uzskaitē un reģistrācija brīvajā zonā

(1) Visām personām, kuras veic darbības, kas saistītas ar preču uzglabāšanu, apstrādi, pārdošanu vai pirkšanu brīvajā zonā, ir jāveic preču uzskaitē muitas iestāžu apstiprinātā veidā. Preces ir jāreģistrē, tiklīdz tās ievad brīvajā zonā. Preču uzskaitē ir jābūt tādai, lai tā atspoguļotu preču kustību un nodrošinātu muitas iestādē iespēju identificēt preces.

(2) Ja preces tiek pārkrautas brīvajā zonā, dokumentiem par šādu operāciju jāatrodas muitas iestādes rīcībā. Išlaicīga šādu preču uzglabāšana, ja tā saistīta ar pārkraušanu, uzskatāma par operācijas neatņemamu sastāvdaļu.

106.pants. Preces muitas vērtībā neiekļaujamās izmaksas

Ja rodas muitas parāds par ārvalstu precēm un šādu preču muitas vērtība aprēķināma, pamatojoties uz faktiski samaksāto vai maksājamo cenu, kurā ieskaitītas izmaksas, kas saistītas ar preču uzglabāšanu muitas noliktavā vai

saglabāšanu laikā, kamēr tās atrodas brīvajā zonā, šādas izmaksas nav ieskaitāmas muitas vērtībā, ja tās ir uzrādītas atsevišķi no faktiski samaksātās vai maksājamās preču cenas.

107.pants. Atpakaļizvešana, iznīcināšana un atteikšanās par labu valstij

(1) Atpakaļizvešana ir muitas procedūra, kas atļauj izvest no Latvijas Republikas muitas teritorijas ārvalstu preces, ja nepieciešams, attiecinot uz tām likumā paredzēto izvedamo preču formalitāšu kārtošānu, arī tirdzniecības politikas pasākumus.

(2) Iznīcināšana ir muitas procedūra, kas atļauj ārvalstu preces iznīcināt muitas kontrolē, neapliekot tās ar muitas maksājumiem un nepiemērojot tām tirdzniecības politikas pasākumus.

(3) Atteikšanās par labu valstij ir muitas procedūra, kas atļauj personai atteikties no ārvalstu precēm par labu valstij, neapliekot tās ar muitas maksājumiem un nepiemērojot tām tirdzniecības politikas pasākumus.

108.pants. Procedūru (iznīcināšana, atteikšanās par labu valstij) piemērošanas noteikumi

(1) Par preču iznīcināšanu jāpaziņo attiecīgajai muitas iestādei.

(2) Iznīcināšanu aizliegts veikt gadījumos, kad preču iznīcināšana ir saistīta ar papildu izdevumiem no valsts budžeta vai tiek nodarīts kaitējums apkārtējai videi.

(3) Jebkuriem atkritumiem un lūžņiem, kas radušies preču iznīcināšanas rezultātā, piemēro ārvalstu precēm noteikto attiecīgo muitas procedūru. Tiem jāatrodas muitas iestādes uzraudzībā tik ilgi, cik nepieciešams attiecīgās muitas procedūras piemērošanai.

(4) Kārtību, kādā veicama preču iznīcināšana vai atteikšanās par labu valstij, reglamentē Ministru kabineta noteikumi.

C sadaļa

Muitas kontrole

XVIII nodaļa. Muitas kontroles vispārīgie noteikumi

109.pants. Muitas kontrole un tās formas

(1) Muitas kontroli veic muitas amatpersonas, pārbaudot muišošanai nepieciešamos dokumentus un ziņas, izdarot preču apskati, ņemot paraugus, uzskaitot preces, kas tiek pārvietotas pāri muitas robežai, pārbaudot uzskaites un atskaites sistēmas ievērošanu muitas noliktavās, muitas kontroles zonās, beznodokļu tirdzniecības veikalos, brīvajās zonās un citās vietās, kurās atrodas muitas kontrolei pakļautās preces, kā arī izmantojot citas formas, kas paredzētas šajā likumā un citos normatīvajos aktos par muitas lietām.

(2) Veicot muitas kontroli, var lietot tehniskos līdzekļus, kas nekaitē cilvēka dzīvībai un veselībai, dzīvniekiem un augiem, nebojā preces un nenodara zaudējumus personām.

(3) Muitas kontroles metodiku nosaka Valsts ieņēmumu dienests.

110.pants. Muitas kontroles zonas

(1) Lai realizētu muitas kontroli, Muitas pārvalde Ministru kabineta noteiktajā kārtībā nosaka muitas kontroles zonas.

(2) Preču, personu un komerciālo transportlīdzekļu pārvietošana pāri muitas kontroles zonu robežām notiek tikai ar muitas iestāžu atļauju un to kontrolē.

(3) Citu valsts kontroles dienestu atrašanās un darbība muitas kontroles zonā ir jāsaskaņo ar Valsts ieņēmumu dienestu.

(4) Uzņēmējdarbības veikšanai muitas kontroles zonā nepieciešama Valsts ieņēmumu dienesta atļauja, ja spēkā esošajos normatīvajos aktos nav noteikts citādi.

111.pants. Muitas nodrošinājumi

(1) Precēm, komerciālajiem transportlīdzekļiem, telpām un citām vietām, kurās atrodas preces, kas pakļautas muitas kontrolei, muitas iestādes var uzlikt plombas, zīmogus un citus muitas nodrošinājumus.

(2) Muitas nodrošinājumus drīkst noņemt, mainīt vai iznīcināt tikai muitas iestādes vai ar to atļauju.

(3) Muitas nodrošinājumu izmantošanas kārtību nosaka Valsts ieņēmumu dienests.

112.pants. Atbrīvojums no muitas kontroles

(1) Diplomātu un viņu ģimenes locekļu, Latvijas Republikas Saeimas deputātu, Ministru kabineta locekļu un diplomātisko kurjeru personīgās lietošanas preces tiek atbrīvotas no muitas kontroles pasākumiem, ja nav pamatotu aizdomu, ka starp tām atrodas preces:

1) kuras nav paredzētas personīgai lietošanai vai diplomātiskās pārstāvēniecības oficiālai lietošanai (attiecībā uz Latvijas Republikas diplomātiem);

2) kuru ieviešana vai izvešana ir aizliegta saskaņā ar normatīvajiem aktiem;

3) kuru ieviešanu vai izvešanu regulē karantīnas vai citi speciāli noteikumi.

(2) Preču apskate izdarāma tikai minēto personu vai to pārstāvju klātbūtnē.

(3) Latvijas Republikas diplomātiskā pasta sūtījumi ir atbrīvoti no muitas kontroles pasākumiem.

113.pants. Personas apskate

(1) Personas apskati kā muitas kontroles izņēmuma formu var izdarīt ar muitas iestādes vadītāja vai viņu aizstājošās amatpersonas rakstveida lēmumu, ja ir pietiekams pamats uzskatīt, ka persona, kas šķērso muitas robežu, atrodas muitas kontroles zonā, slēpj pie sevis preces, kuru pārvietošana pāri muitas robežai ir aizliegta vai kuras tiek ievestas komerciāliem nolūkiem.

(2) Pirms personas apskates muitas amatpersonai jāiepazīstina attiecīgā persona ar tās tiesībām un pienākumiem, kas saistīti ar šādas apskates izdarīšanu, un jāpiedāvā labprātīgi uzrādīt noslēptās preces.

(3) Personas apskati var izdarīt tam pilnvarota ar apskatāmo personu viena dzimuma muitas amatpersona divu tā paša dzimuma pieaicināto klātbūtnē. Apskate izdarāma izolētā telpā, kas atbilst sanitārajām un higiēniskajām prasībām. Personām, kas nepiedalās personas apskatē, nav atļauts ieiet šajā telpā, kā arī novērot apskates veikšanu. Personas ķermeņa izmeklēšanu var izdarīt tikai medicīnas darbinieks.

(4) Personas apskates izdarīšanas kārtību nosaka Ministru kabinets.

XIX nodaļa. Muitas kontroles noteikumi attiecībā uz precēm

114.pants. Preces, kas pakļautas muitas kontrolei

(1) Muitas kontrolei ir pakļautas visas preces un komerciālie transportlīdzekļi, kas tiek pārvietoti pāri muitas robežai, izņemot šajā likumā noteiktos gadījumus.

(2) Saskaņā ar Ministru kabineta noteikumiem attiecīgas preces tiek pakļautas sanitārās robežinspekcijas kontrolei.

115.pants. Muitas kontrole pēc preču izlaišanas

Pēc preču izlaišanas brīvam apgrozījumam muitas kontroli var veikt jebkurā laikā, ja ir pamats uzskatīt, ka netiek ievērotas starptautisko līgumu un citu normatīvo aktu normas.

116.pants. Muitas deklarācijas un citu dokumentu pārbaude un preču apskate

Muitas iestādes veic muitas deklarācijas un preču pavaddokumentu pārbaudi, kā arī preču apskati pēc muitas deklarācijas un visu muitas kontrolei nepieciešamo dokumentu un ziņu iesniegšanas, bet attiecībā uz precēm, kas minētas šā likuma 132.pantā, - prioritārā kārtībā.

117.pants. Preču paraugu ņemšana

(1) Muitas iestādēm ir tiesības ņemt muitas kontrolē esošo preču paraugus tādos daudzumos, kādi nepieciešami analīžu veikšanai.

(2) Kārtību, kādā izdarāma preču paraugu ņemšana, nosaka Valsts ieņēmumu dienests.

118.pants. Deklarētāja klātbūtne preču apskatē

(1) Deklarētājam ir tiesības būt klāt preču apskatē.

(2) Muitas iestāde ir tiesīga veikt preču apskati bez deklarētāja klātbūtnes šādos gadījumos:

1) ja attiecīgā persona neierodas muitas iestādes norādītajā vietā un laikā;

2) ja apskate veicama valsts drošības, sabiedriskās kārtības, cilvēku dzīvības un veselības nodrošināšanai;

3) ja veicama starptautisko pasta sūtījumu apskate.

(3) Šā panta otrajā daļā minētajos gadījumos preču apskate izdarāma pieaicināto personu klātbūtnē.

119.pants. Kontrolējamie pārvadājumi

(1) Saskaņā ar starptautiskajiem līgumiem vai vienošanos ar ārvalstu muitas un citām kompetentām iestādēm atsevišķos gadījumos muitas kontroli veic, izmantojot kontrolējamā pārvadājuma metodi, tas ir, muitas kontrolē pieļauj starptautiskajā nelikumīgajā apgrozījumā iekļautu narkotisko un psihotropo vielu, prekursoru, kā arī citu konvencionāli aizliegtu preču ieviešanu vai izvešanu, kā arī to tranzītu cauri muitas teritorijai.

(2) Lēmumu par kontrolējamā pārvadājuma metodes izmantošanu pieņem Valsts ieņēmumu dienests kopīgi ar Iekšlietu ministriju.

D sadaļa

Pirmsmuitošanas darbības

XX nodaļa. Pirmsmuitošanas darbību

vispārīgie noteikumi

120.pants. Pirmsmuitošanas darbību joma

Pirmsmuitošanas darbības attiecībā uz muitas teritorijā ievestajām precēm tiek veiktas līdz muitas procedūras piemērošanai, un to laikā muitas iestādes veic kontroli, kas paredzēta, lai nepieļautu aizliegtu preču pārvietošanu pāri muitas robežai, kā arī lai veiktu preču identificēšanu.

121.pants. Preču un to dokumentu nogādāšana muitas iestādē (muitas punktā)

(1) Šķērsojot muitas robežu, pārvadātājs ir atbildīgs par preču un to dokumentu nogādāšanu muitas iestādē (muitas punktā) nemainītā veidā un daudzumā.

(2) Ja transportlīdzekļa avārijas vai nepārvaramas varas darbības rezultātā pārvadātājs nevar izpildīt pienākumus, kas paredzēti šā panta pirmajā daļā, viņš ir atbildīgs par visu nepieciešamo pasākumu veikšanu, lai nodrošinātu preču vai pierādījumu saglabāšanu un nepieļautu neatļautu rīcību ar tām, kā arī par tūlītēju paziņošanu tuvākajai muitas iestādei un, ja nepieciešams, sanitārajai robežinspekcijai par notikuma būtību un preču atrašanās vietu. Muitas iestāde nosaka, kādi muitas kontroles pasākumi veicami šajā gadījumā.

(3) Muitas iestādes neatlīdzina zaudējumus, kas radušies pārvadātājam, izpildot šā panta normu prasības.

122.pants. Vienkāršotā muitas deklarācija

(1) Personai ir tiesības iesniegt vienkāršoto muitas deklarāciju, piesakot preces un to dokumentus pēc to nogādāšanas muitas iestādē (muitas punktā) līdz muitas procedūras uzsākšanai.

(2) Vienkāršoto muitas deklarāciju neizmanto, ja, nogādājot preces muitas iestādē (muitas punktā), tām uzreiz tiek piemērota muitas procedūra.

(3) Vienkāršotā muitas deklarācija satur tikai pašas nepieciešamākās ziņas, kas nodrošina preču identificēšanu turpmākajā muietošanā. Vienkāršotās deklarācijas piemērošanas kārtību nosaka Ministru kabinets.

(4) Vienkāršotās muitas deklarācijas vietā var izmantot transporta, tirdzniecības un cita veida dokumentus, arī tādus, kas izpildīti citās valodās, ja šie dokumenti satur vienkāršotajai deklarācijai nepieciešamās ziņas.

(5) Vienkāršotā muitas deklarācija noformējama iespējami īsā laikā.

XXI nodaļa. Pagaidu uzglabāšana

123.pants. Pagaidu uzglabāšanas vispārīgie noteikumi

(1) Preces no vienkāršotās muitas deklarācijas iesniegšanas dienas līdz muitas procedūras piemērošanai atrodas pagaidu uzglabāšanā muitas kontrolē.

(2) Pagaidu uzglabāšanas laiks nedrīkst pārsniegt 45 dienas, ja preces pārvieto ar jūras transportu, un 20 dienas, ja tās pārvieto ar citiem transporta veidiem, skaitot no dienas, kad ir iesniegta vienkāršotā muitas deklarācija.

(3) Preču pagaidu uzglabāšanas kārtību nosaka Valsts ieņēmumu dienests.

124.pants. Atbildība par preču saglabāšanu

Preču pagaidu uzglabāšanas laikā par preču saglabāšanu atbild preču valdītājs vai persona, kura pieņēmusi preces pagaidu uzglabāšanā, vai solidāri - abas personas.

125.pants. Darbības ar precēm pagaidu uzglabāšanas laikā

Ar muitas iestādes atļauju preču pagaidu uzglabāšanas laikā, nemainot šo preču īpašības, drīkst veikt šādas darbības:

- 1) preču izkraušanu;
- 2) preču apskati un izmērīšanu;
- 3) preču paraugu ņemšanu.

E sadaļa

Muitošana

XXII nodaļa. Muitošanas vispārīgie noteikumi

126.pants. Muitošanai nepieciešamie dokumenti un ziņas

(1) Pārvietojot preces pāri muitas robežai un veicot darbības, kuras kontrolē muitas iestādes, preču valdītājiem ir jāiesniedz šīm iestādēm muitošanai nepieciešamie dokumenti, kā arī ziņas, kas var būt arī svešvalodā.

(2) Šo dokumentu un ziņu sarakstu, iesniegšanas kārtību un uzglabāšanas termiņu, kas nav mazāks par trim gadiem neatkarīgi no informācijas nesēja veida, saskaņā ar šo likumu un citiem normatīvajiem aktiem nosaka Ministru kabinets.

127.pants. Muitošanas vieta un laiks

(1) Muitošana izdarāma muitas iestādēs (muitas punktos) to darba laikā, bet pēc personas lūguma un uz tās rēķina muitošanu var izdarīt arī citā vietā un citā laikā.

(2) Ministru kabinetam ir tiesības noteikt, ka atsevišķu veidu preču muitošana izdarāma vienīgi noteiktās muitas iestādēs.

128.pants. Deklarētāja klātbūtne muitošanā

Deklarētājam ir tiesības būt klāt pie preču muitošanas.

129.pants. Muitas dokumentu noformēšanas valoda

Visu veidu muitas deklarācijas muitas iestāde noformē latviešu valodā.

130.pants. Muitošana pēc citu valsts iestāžu kontroles

Normatīvajos aktos noteiktajos gadījumos pāri muitas robežai pārvietojamo preču muitošanu var pabeigt tikai pēc to obligātās veterinārās, fitosanitārās un cita veida kontroles.

131.pants. Rīcība ar nemuitotām precēm

Nevienam nav tiesību rīkoties ar nemuitotām precēm, izņemot gadījumus, kas paredzēti šajā likumā un citos normatīvajos aktos.

132.pants. Vienkāršotā muitošanas kārtība

Pārvietojot pāri muitas robežai preces, kas paredzētas stihisku nelaimju, avāriju vai katastrofu seku likvidēšanai, to muitošana izdarāma vienkāršotā un prioritārā kārtībā, kuru nosaka Valsts ieņēmumu dienests.

XXIII nodaļa. Deklarēšana

133.pants. Deklarēšanas vispārīgie noteikumi

(1) Visas preces, kuras paredzēts pakļaut muitas procedūrai, ir jādeklarē.

(2) Latvijas preces, kuras deklarētas kādai no šādām muitas procedūrām - izvešanai, izvešanai pārstrādei, tranzītam vai ievēšanai muitas noliktavā, tiek pakļautas muitas kontrolei no muitas deklarācijas saņemšanas brīža līdz brīdim, kad tās izved no muitas teritorijas vai iznīcina vai kad tiek anulēta muitas deklarācija.

134.pants. Muitas deklarācijas noformēšanas kārtība

(1) Muitas deklarāciju noformē:

- 1) rakstveidā;

2) izmantojot elektroniskos datu apstrādes un pārraides līdzekļus, ja tas paredzēts Valsts ieņēmumu dienesta noteikumos;

3) mutvārdos deklarējot preces; preču valdītājam izsakot vēlēšanos noteikt precēm muitas procedūru, ja šāda iespēja paredzēta Valsts ieņēmumu dienesta noteikumos.

(2) Rakstveidā muitas deklarācija jāizpilda uz šim nolūkam paredzētas oficiāla parauga veidlapas. Muitas deklarācijā jābūt visām ziņām, kas nepieciešamas, lai izpildītu visus tās muitas procedūras noteikumus, kurai šīs preces ir deklarētas. Deklarācijai jābūt parakstītai.

(3) Muitas deklarācijai pievienojami visi dokumenti, kas nepieciešami, lai izpildītu visus tās muitas procedūras noteikumus, kurai šīs preces ir deklarētas.

135.pants. Muitas deklarācijas pieņemšana

Muitas iestādēm nekavējoties jāpieņem deklarācija atbilstoši šā likuma 134.pantā paredzētajiem noteikumiem, ja preces, par kurām tā izpildīta, ir uzrādītas muitas iestādei.

136.pants. Deklarētājs

(1) Atbilstoši šā likuma 18.pantam muitas deklarāciju var izpildīt jebkura persona, kura var uzrādīt muitas iestādei attiecīgās preces kopā ar nepieciešamajiem dokumentiem, lai deklarētājam precēm piemērotu muitas procedūru noteikumus.

(2) Ja muitas deklarācijas noformēšana ietilpst kādas personas pienākumos, deklarēšanu veic šī persona vai kāda cita persona šīs personas uzdevumā. Deklarētājam jābūt Latvijas Republikas personai.

(3) Tomēr noteikums par Latvijas Republikas personām neattiecas uz personām, kuras:

1) deklarē preces tranzītam vai pagaidu ieviešanai vai

2) veic preču neregulāru pārvadājumu deklarēšanu, ja Valsts ieņēmumu dienests uzskata to par pieņemamu.

137.pants. Labojumi muitas deklarācijā

Pēc deklarētāja lūguma muitas iestāde var atļaut vienā vai vairākās muitas deklarācijas pozīcijās izdarīt labojumus pēc deklarācijas pieņemšanas muitas iestādē. Labojumi nedrīkst būt tādi, ka deklarāciju varētu piemērot citām precēm, nevis tām, par kurām deklarācija sākotnēji izpildīta. Nekādus labojumus muitas deklarācijā nedrīkst izdarīt pēc tam, kad muitas iestāde veikusi vismaz vienu no šādām darbībām:

1) paziņojusi deklarētājam, ka paredzēts veikt preču pārbaudi;

2) atklājusi, ka sniegtā informācija ir nepareiza;

3) izlaidusi preces.

138.pants. Muitas deklarācijas anulēšana

(1) Pēc deklarētāja lūguma muitas iestāde anulē jau pieņemtu deklarāciju, ja deklarētājs pierāda, ka attiecīgai muitas procedūrai preces deklarētas kļūdaini vai ka radušies īpaši apstākļi, kuru dēļ preču pakļaušana tai muitas procedūrai, kurai tās bija deklarētas, vairs nav pamatota. Tomēr, ja muitas iestāde ir paziņojusi deklarētājam par nodomu veikt preču apskati, lūgums anulēt deklarāciju netiek pieņemts, kamēr preces nav pārbaudītas.

(2) Muitas deklarāciju nedrīkst anulēt pēc preču izlaišanas, izņemot gadījumus, kad to noteicis Valsts ieņēmumu dienests.

(3) Muitas deklarācijas anulēšana neietekmē spēkā esošo soda sankciju piemērošanu.

139.pants. Muitas deklarācijas iesniegšanas datums

Muitas deklarācijas iesniegšana muitas iestādē datējama ar dienu, ar kuru piemērojama attiecīgā muitas procedūra.

140.pants. Muitas deklarācijas pārbaude

Lai pārbaudītu iesniegtās deklarācijas pareizību, muitas iestāde drīkst:

1) pārbaudīt dokumentus, uz kuru pamata izpildīta deklarācija, un attiecīgos preču pavaddokumentus, kā arī pieprasīt deklarētājam uzrādīt citus dokumentus;

2) pārbaudīt preces un ņemt paraugus analīzei vai detalizētai izmeklēšanai.

141.pants. Deklarētāja atbildība un tiesības

(1) Deklarētājs ir atbildīgs par preču transportēšanu uz pārbaudes un paraugu ņemšanas vietu, kā arī par visām citām darbībām, kas nepieciešamas, lai veiktu pārbaudi vai ņemtu paraugus. Deklarētājs sedz visus ar to saistītos izdevumus.

(2) Deklarētājam ir tiesības būt klāt preču pārbaudē un paraugu ņemšanā. Ja muitas iestāde uzskata par nepieciešamu, tā var pieprasīt deklarētāja vai viņa pārstāvja klātbūtni preču pārbaudē vai paraugu ņemšanā, lai saņemtu nepieciešamo palīdzību un sekmētu minēto pārbaudi un paraugu ņemšanu.

(3) Ja paraugu ņemšana notiek atbilstoši spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem, muitas iestāde nemaksā kompensāciju par paraugiem, bet visus ar analīzi vai pārbaudi saistītos izdevumus sedz muitas iestāde.

142.pants. Muitas deklarācijā uzrādīto preču pārbaude

(1) Ja tiek pārbaudīta tikai daļa no muitas deklarācijā uzrādītajām precēm, šīs daļējās pārbaudes rezultāti attiecināmi uz visām precēm, par kurām izpildīta deklarācija. Tomēr deklarētājs var lūgt turpināt preču pārbaudi, ja viņš uzskata, ka daļējās pārbaudes rezultātus nevar attiecināt uz pārējām deklarētajām precēm.

(2) Ja muitas deklarācija attiecas uz diviem vai vairākiem preču veidiem, tad informācija, kas attiecas uz katru no tiem, tiek uzskatīta par atsevišķu deklarāciju.

143.pants. Muitas deklarācijā ietvertās informācijas pārbaudes rezultātu izmantošana

(1) Muitas deklarācijā ietvertās informācijas pārbaudes rezultāti tiek izmantoti, lai piemērotu tās muitas procedūras noteikumus, kurai preces deklarētas.

(2) Ja muitas deklarācija netiek pārbaudīta, šā panta pirmajā daļā minētie noteikumi ir jāpiemēro, pamatojoties uz deklarācijā sniegto informāciju.

144.pants. Deklarēto preču identificēšana

(1) Muitas iestādei jāveic nepieciešamās darbības, lai identificētu preces, kad tas ir nepieciešams, un lai nodrošinātu tās muitas procedūras noteikumu ievērošanu, kurai preces deklarētas.

(2) Precēm vai transportlīdzeklim izmantoto muitas nodrošinājumu drīkst noņemt tikai muitas iestādes amatpersonas klātbūtnē vai ar muitas iestādes atļauju, izņemot gadījumus, kad nepārvaramas varas darbības dēļ to noņemšana vai iznīcināšana ir nepieciešama preču vai transportlīdzekļa drošībai.

145.pants. Preču izlaišana bez pārbaudes, pieņemot muitas deklarāciju

(1) Ja tas nav pretrunā ar šā likuma 146.pantu un ja ir izpildīti visi noteikumi, lai preces deklarētu attiecīgajai muitas procedūrai, kā arī uz precēm neattiecas nekādi aizliegumi vai ierobežojumi, muitas iestāde izlaiž preces bez pārbaudes, tiklīdz ir pārbaudīta vai pieņemta muitas deklarācijā sniegtā informācija. Šāda kārtība piemērojama arī gadījumos, kad pārbaudi nevar pabeigt kādā noteiktā laikā un preces vairs nav nepieciešamas pārbaudes nolūkam.

(2) Visas preces, kas ietvertas vienā muitas deklarācijā, ir jāizlaiž vienlaicīgi.

146.pants. Gadījumi, kad preces netiek izlaistas, pieņemot muitas deklarāciju

(1) Ja muitas deklarācijas pieņemšana rada muitas parādu, preces, par kurām ir izpildīta muitas deklarācija, netiek izlaistas, kamēr nav samaksāts muitas parāds vai iesniegts galvojums. Tomēr, ja tas nav pretrunā ar šā panta otro daļu, šis nosacījums nav attiecināms uz pagaidu ieviešanas procedūru ar preces ievadot piemērojamo muitas maksājumu atvieglojumiem.

(2) Ja atbilstoši tās muitas procedūras noteikumiem, kurai preces tiek deklarētas, muitas iestāde pieprasa galvojumu, minētajām precēm nedrīkst piemērot attiecīgo muitas procedūru, kamēr šis galvojums nav saņemts.

147.pants. Īpašie gadījumi rīcībai ar deklarētajām precēm

Visas nepieciešamās darbības, arī preču konfiskācija un pārdošana, jāveic ar precēm, ja:

1) tās nevar izlaist, jo:

- a) nav bijis iespējams veikt vai turpināt preču pārbaudi muitas iestāžu noteiktajā laikā deklarētāja vainas dēļ vai
- b) netiek uzrādīti dokumenti, kas jāuzrāda pirms attiecīgās muitas procedūras piemērošanas precēm,
- c) nav izdarīti muitas maksājumi vai sniegti galvojumi sakarā ar muitas maksājumiem,
- d) preces ir pakļautas aizliegumiem vai ierobežojumiem;

2) preces nav nogādātas muitas noliktavā noteiktā laikā pēc attiecīgo muitas formalitāšu veikšanas.

XXIV nodaļa. Muitas brokers

148.pants. Muitas brokera statuss

Muitas brokers ir Latvijas Republikas persona, kura savā vārdā pēc preču valdītāja pilnvarojuma izpilda preču valdītāja un muitas iestāžu starpnieka funkcijas, nodrošinot visas šajā likumā paredzētās muižošanas darbības, un samaksā normatīvajos aktos noteiktos muitas un citus maksājumus.

149.pants. Atļauja muitas brokera darbībai

(1) Muitas brokera darbību, atļaujas saņemšanas kārtību un tās derīguma termiņu nosaka Ministru kabinets.

(2) Atļauju muitas brokera darbībai izsniedz, anulē vai atsauc Valsts ieņēmumu dienests.

(3) Atļauja tiek anulēta, ja tā izsniegta, pamatojoties uz nepilnīgām vai nepatiesām ziņām, kurām ir būtiska nozīme lēmuma pieņemšanā par atļaujas izsniegšanu. Lēmums par atļaujas anulēšanu ir spēkā ar tā pieņemšanas dienu.

(4) Atļauja tiek atsaukta, ja muitas brokers neievēro šajā likumā noteikto kārtību, kā arī gadījumos, kad muitas brokers tiek atzīts vai pasludina sevi par maksātnespējīgu. Lēmums par atļaujas atsaukšanu ir spēkā ar tā pieņemšanas dienu.

(5) Atļauju aptur uz laiku līdz trim mēnešiem tā muitas iestāde, kura pārrauga muitas brokera darbību, ja tai ir pamatotas aizdomas, ka muitas brokers neievēro normatīvajos aktos noteikto kārtību.

150.pants. Muitas brokeru uzskaitē

Valsts ieņēmumu dienests veic muitas brokeru uzskaiti un nodrošina to saraksta regulāru publicēšanu oficiālos izdevumos.

F sadaļa

Muitas atvieglojumi

atsevišķām ārvalstu personu kategorijām

XXV nodaļa. Muitas atvieglojumi

ārvalstu pārstāvniecībām un to darbiniekiem

151.pants. Muitas atvieglojumi ārvalstu diplomātiskajām pārstāvniecībām

No muitas maksājumiem tiek atbrīvotas Latvijas Republikas teritorijā esošās ārvalstu diplomātiskās pārstāvniecības, kuras ievēro un izved to oficiālajai lietošanai nepieciešamās preces, ievērojot šajā likumā noteikto kārtību muitas robežas šķērsošanā.

152.pants. Muitas atvieglojumi ārvalstu diplomātiskās pārstāvniecības vadītājam un pārstāvniecības diplomātiskā personāla locekļiem

(1) Ārvalstu diplomātiskās pārstāvniecības vadītājs un pārstāvniecības diplomātiskā personāla locekļi, kā arī viņu ģimenes locekļi, kopā vai atsevišķi pārvietojoties, ievēro vai izved preces, kas paredzētas viņu personīgai lietošanai (arī nepieciešamos sadzīves un sākotnējās iekārtošanās priekšmetus), un tām netiek piemēroti muitas maksājumi.

(2) Ārvalstu diplomātiskās pārstāvniecības vadītājs un pārstāvniecības diplomātiskā personāla locekļi, kā arī viņu ģimenes locekļi, kas kopā vai atsevišķi ar viņiem pārvietojas pāri muitas robežai, tiek atbrīvoti no preču apskates, ja nav nopietna pamata uzskatīt, ka starp tām atrodas preces, kuras nav paredzētas personīgai lietošanai, vai preces, kuru ievēšana vai izvešana aizliegta saskaņā ar normatīvajiem aktiem vai kuru ievēšanu vai izvešanu regulē karantīnas vai citi speciāli noteikumi. Šādos gadījumos preču apskate izdarāma tikai šajā pantā minēto personu vai to pilnvaroto pārstāvju klātbūtnē.

153.pants. Muitas atvieglojumi ārvalstu diplomātisko pārstāvniecību administratīvā un tehniskā personāla darbiniekiem

Ārvalstu diplomātisko pārstāvniecību administratīvā un tehniskā personāla darbinieki, kā arī viņu ģimenes locekļi, kuru pastāvīgā dzīvesvieta nav Latvijas Republika, ievēro sev personīgai lietošanai nepieciešamos sadzīves un sākotnējās iekārtošanās priekšmetus, un tiem netiek piemēroti muitas maksājumi.

154.pants. Ārvalstu diplomātiskās pārstāvniecības diplomātiskā personāla locekļiem piešķirto muitas atvieglojumu attiecināšana uz šo pārstāvniecību administratīvā, tehniskā un apkalpojošā personāla darbiniekiem, ja ir speciāls līgums ar attiecīgo ārvalsti

Pamatojoties uz līgumu ar ārvalsti, muitas atvieglojumus, ko šis likums, ievērojot savstarpības principu ar katru atsevišķo valsti, piešķir ārvalsts diplomātiskās pārstāvniecības diplomātiskā personāla locekļiem, var attiecināt arī uz tiem šīs pārstāvniecības administratīvā, tehniskā un apkalpojošā personāla darbiniekiem, kā arī uz viņu ģimenes locekļiem, kuru pastāvīgā dzīvesvieta nav Latvijas Republika.

155.pants. Muitas atvieglojumi ārvalstu konsulārajām pārstāvniecībām, konsulārajām amatpersonām, konsulārajiem kalpotājiem un viņu ģimenes locekļiem

Ārvalstu konsulārajām pārstāvniecībām, konsulārajām amatpersonām (arī konsulārās pārstāvniecības vadītājam), konsulārajiem kalpotājiem, kā arī viņu ģimenes locekļiem tiek piešķirti muitas atvieglojumi, kuri šajā likumā paredzēti ārvalstu diplomātiskajām pārstāvniecībām vai diplomātiskās pārstāvniecības diplomātiskajam personālam.

156.pants. Ārvalstu diplomātiskā pasta sūtījumu un konsulāro valīžu pārvietošana pāri muitas robežai

(1) Ārvalstu diplomātiskā pasta sūtījumi un konsulārās valīzes, kuras tiek pārvietotas pāri muitas robežai, nav ne atveramas, ne aizturamas. Ja ir nopietns pamats uzskatīt, ka konsulārajā valīzē atrodas preces, kas nav minētas šā panta trešajā daļā, muitas iestādei ir tiesības pieprasīt attiecīgās valsts pilnvarotajām personām valīzes atvēršanu muitas amatpersonas klātbūtnē. Ja saņemts atteikums atvērt konsulāro valīzi, tā nosūtāma atpakaļ uz nosūtīšanas vietu.

(2) Uz visiem diplomātiskā pasta sūtījumiem un konsulārajām valīzēm jābūt redzamām ārējām zīmēm, kas norāda uz sūtījumu un valīžu raksturu.

(3) Diplomātiskā pasta sūtījumos drīkst atrasties tikai diplomātiskie dokumenti un oficiālās lietošanas preces, bet konsulārajās valīzēs - tikai oficiālā korespondence un oficiālās lietošanas dokumenti vai preces.

157.pants. Muitas atvieglojumi atsevišķām ārvalstu personām

(1) Kravām, kuras tiek sūtītas uz vai no Latvijas Republikā akreditētajām diplomātiskajām pārstāvniecībām, konsulātiem un starptautisko organizāciju pārstāvniecībām, muietošana notiek vienkāršoti - ar preču sarakstiem vai pavaddokumentiem.

(2) Latvijas Republikas akreditētās ārvalstu pārstāvniecības un to darbinieki var noslēgt līgumus ar trešajām personām par pārstāvniecību oficiālajai lietošanai un darbinieku personīgai lietošanai nepieciešamo preču nogādāšanu uz vai no šīm pārstāvniecībām. Arī šādos gadījumos minētā krava tiek atbrīvota no muitas maksājumiem.

XXVI nodaļa. Muitas atvieglojumi

citām ārvalstu personām

158.pants. Muitas atvieglojumi ārvalstu diplomātiskajiem un konsulārajiem kurjeriem

Ārvalstu diplomātiskie un konsulārie kurjeri var ievest un izvest personīgās lietošanas preces, turklāt viņi tiek atbrīvoti no šo preču apskates un muitas maksājumiem.

159.pants. Muitas atvieglojumi ārvalstu delegāciju locekļiem

Ārvalstu parlamentu un valdību delegāciju locekļiem, kā arī ārvalstu delegāciju dalībniekiem, kuri ierodas, lai piedalītos starpvalstu sarunās, konferencēs un apspriedēs vai citā oficiālā uzdevumā, piešķir tādus pašus muitas atvieglojumus, kādi šajā likumā paredzēti pārstāvniecību diplomātiskā personāla locekļiem. Tādi paši muitas atvieglojumi tiek piešķirti arī minēto personu ģimenes locekļiem, kuri tās pavada.

160.pants. Muitas atvieglojumi starptautiskajām organizācijām un to ārvalstu pārstāvniecībām, kā arī to personāla locekļiem

(1) Muitas atvieglojumus starptautiskajām organizācijām, to ārvalstu pārstāvniecībām, kā arī šo organizāciju un pārstāvniecību personālam un tā ģimenes locekļiem nosaka attiecīgi starptautiskie līgumi.

(2) Citām starptautiskajām organizācijām un to personāla locekļiem muitas atvieglojumus piešķir saskaņā ar normatīvajiem aktiem.

G sadaļa

Muitas maksājumu piemērošanas nosacījumi

XXVII nodaļa. Preču muitas vērtība

161.pants. Preču muitas vērtības noteikšana

Muitas maksājumu aprēķināšanā par pamatu tiek ņemta preču muitas vērtība. Preču muitas vērtības aprēķināšanas kārtību nosaka Ministru kabinets.

162.pants. Līdzīgas preces

(1) Par līdzīgām precēm šā likuma izpratnē uzskatāmas preces, kuras attiecībā pret novērtējamām precēm:

- 1) pēc uzbūves un īpašībām ir ļoti līdzīgas;
- 2) spēj pildīt vienus un tos pašus uzdevumus un kuras tirdzniecībā ir savstarpēji aizstājamas;
- 3) ir ražotas vienā un tajā pašā valstī.

(2) Nosakot, vai preces ir aplūkojamas kā līdzīgas, ir jāņem vērā preču kvalitāte, to reputācija tirgū un preču zīmes esamība.

(3) Citas personas ražotas preces novērtēšanas nolūkā jāņem vērā tikai tad, ja nav citu līdzīgu preču, kuras būtu ražojusi tā pati persona, kas ražojusi novērtējamo preci.

163.pants. Vienādas preces

(1) Par vienādām precēm šā likuma izpratnē uzskatāmas preces, kuras attiecībā pret novērtējamām precēm:

1) visos aspektos ir vienādas, ieskaitot to:

- a) fiziskās īpašības,
- b) kvalitāti,
- c) reputāciju tirgū;

2) ir ražotas vienā un tajā pašā valstī.

(2) Mazsvarīgas atšķirības netiek ņemtas vērā.

164.pants. Savstarpēji saistītas personas

Personas šā likuma izpratnē uzskatāmas par savstarpēji saistītām personām, ja:

- 1) viena no personām piedalās tā uzņēmuma (uzņēmējiesabiedrības) vadībā, kurš pieder otrai personai;
- 2) abas personas ir viena un tā paša uzņēmuma (uzņēmējiesabiedrības) līdzīpašnieki;
- 3) tās viena ar otru atrodas darba devēja un darbinieka attiecībās;

4) vienai no personām ir balsstiesības otras personas uzņēmumā (uzņēmējiesabiedrībā) un tieši vai netieši ir īpašumā vai kontrolē vismaz 5 procenti šā uzņēmuma (uzņēmējiesabiedrības) kapitāla daļu vai akciju;

- 5) viena no personām tieši vai netieši kontrolē otru;
- 6) abas personas tieši vai netieši kontrolē kāda trešā persona;
- 7) abas personas kontrolē kādu trešo personu;
- 8) abas personas ir radniecības attiecībās.

165.pants. Preču novērtēšana pēc darījuma vērtības

(1) Ievesto preču vērtība ir preces darījuma vērtība, tas ir, cena, kas faktiski ir samaksāta vai maksājama par precēm, kad tās pārdod eksportam un ievēd Latvijas Republikas muitas teritorijā, un tā, ja nepieciešams, tiek saskaņota ar šā likuma 168. un 169.pantā noteikto kārtību, taču ar nosacījumu, ka tiek ievēroti šā panta otrajā daļā minētie noteikumi.

(2) Novērtējamās preces muitas vērtība tiek noteikta pēc darījuma vērtības, ja:

1) nav noteikti pircēja tiesību ierobežojumi attiecībā uz preču izmantošanu, izņemot:

- a) ierobežojumus, kurus nosaka Latvijas Republikas normatīvie akti,
- b) teritoriālus ierobežojumus preču tālākai pārdošanai,
- c) ierobežojumus, kas būtiski neietekmē novērtējamās preces vērtību;

2) darījuma vērtība nav atkarīga no tādiem noteikumiem, kuru ietekmi uz novērtējamām precēm var neņemt vērā;

3) pārdevējs tieši vai netieši nevar saņemt pircēja peļņas daļu no jebkuras novērtējamo preču tālākas pārdošanas

vai cita veida izmantošanas, izņemot šā likuma 168.pantā noteiktos izdevumus;

4) pircējs un pārdevējs nav savstarpēji saistītas personas, izņemot gadījumus, kad viņu savstarpējā saistība neietekmē darījuma vērtību saskaņā ar šo pantu.

(3) Muitas vērtība tiek noteikta pēc darījuma vērtības savstarpēji saistītu personu darījumā, ja novērtējamo preču muitas vērtība ļoti tuvu līdzinās kādai no šādām pašreizējā brīdī esošām vai nesenā pagātnē pastāvējušām muitas vērtībām, ievērojot tirgus cenu svārstību:

- 1) vienādu vai līdzīgu preču darījuma vērtībai;
- 2) vienādu vai līdzīgu preču muitas vērtībai, ko nosaka saskaņā ar šā likuma 166.panta otrās daļas 3.punktu;
- 3) vienādu vai līdzīgu preču muitas vērtībai, ko nosaka saskaņā ar šā likuma 166.panta otrās daļas 4.punktu.

(4) Nosakot muitas vērtību saskaņā ar šā panta trešo daļu, jāņem vērā noskaidrotās preču tirdzniecības noteikumu un daudzuma atšķirības, kā arī šā likuma 168.pantā minētie izdevumi, kurus sedz pārdevējs, ja pārdevējs un pircējs nav savstarpēji saistītas personas.

(5) Novērtējamo preču muitas vērtību nosaka pats deklarētājs saskaņā ar šā panta trešo daļu, un tā paredzēta vienīgi salīdzināšanas nolūkiem. Nosakot muitas vērtību pēc minētās kārtības, aizliegts izmantot citas muitas vērtības noteikšanas metodes.

166.pants. Vienādu vai līdzīgu preču novērtēšanas metode

(1) Ja novērtējamo preču muitas vērtību nevar noteikt saskaņā ar šā likuma 165.pantu, secīgi tiek izmantotas šā panta otrās daļas 1. - 4.punktā minētās metodes, turklāt pēc deklarētāja pieprasījuma 3. un 4.punktā minētās metodes tiek izmantotas apgrieztā secībā.

(2) Novērtējamo preču muitas vērtība saskaņā ar šā panta pirmo daļu tiek pielīdzināta:

- 1) vienādu preču darījuma vērtībai, kuras pārdotas izvešanai uz Latvijas Republikas muitas teritoriju un izvestas vienlaikus ar novērtējamām precēm;
- 2) līdzīgu preču darījuma vērtībai, kuras pārdotas izvešanai uz Latvijas Republikas muitas teritoriju un izvestas vienlaikus ar novērtējamām precēm;
- 3) vērtībai, kas pamatota uz vienas vienības cenu, par kādu Latvijas Republikas muitas teritorijā ar vislielāko noietu tiek pārdotas ievestās vienādās vai līdzīgās preces ar pārdevēju savstarpēji nesaistītām personām;
- 4) saliktai vērtībai, kas sastāv no šādu elementu summas:
  - a) novērtējamo preču ražošanā izmantoto izejvielu, materiālu, detaļu, pusfabrikātu un citu komplektējamo izstrādājumu vērtība,
  - b) peļņa un vispārīgie izdevumi, kas atbilst tādas kvalitātes vai tāda veida precēm, kas, tāpat kā novērtējamās preces, ir saražotas izvešanai uz Latvijas Republikas muitas teritoriju,
  - c) preču izmaksas vai vērtība, kā tas norādīts šā likuma 168.panta pirmās daļas 5.punktā.

167.pants. Īpašo gadījumu novērtēšanas metode

(1) Ja novērtējamo preču muitas vērtību nevar noteikt saskaņā ar šā likuma 165. un 166.pantu, tā ir jānosaka pēc Latvijas Republikas muitas teritorijā esošajām ziņām, ievērojot:

- 1) Vispārīgās vienošanās par tarifiem un tirdzniecību VII panta piemērošanas līgumu;
- 2) Vispārīgās vienošanās par tarifiem un tirdzniecību VII pantu;
- 3) šajā nodaļā noteikto kārtību.

(2) Novērtējamo preču muitas vērtības noteikšanai saskaņā ar šā panta pirmo daļu nedrīkst piemērot:

- 1) Latvijas Republikas muitas teritorijā ražoto preču pārdošanas cenu šajā teritorijā;
- 2) muitas vērtības pielīdzināšanu augstākai no divām alternatīvām vērtībām;
- 3) izvedamo preču valsts iekšzemes tirgus cenu;
- 4) tādas ražošanas izmaksas, kuras, nosakot vienādu vai līdzīgu preču vērtību, nav minētas šā likuma 166.panta otrās daļas 4.punktā;

- 5) no Latvijas Republikas muitas teritorijas uz ārvalstīm izvedamo preču cenu;
- 6) preču viszemāko muitas vērtību;
- 7) patvaļīgi noteiktas vai neesošas vērtības.

(3) Nosakot maksājumus saskaņā ar šā panta pirmās daļas 3.punktu, faktiski samaksātajā cenā netiek iekļauti maksājumi par tiesībām:

- 1) pavairot (reproducēt) ievestās preces;
- 2) izplatīt vai tālāk pārdot ievestās preces, ja šādi maksājumi nav paredzēti pārdošanas līgumā preču izvešanai uz Latvijas Republikas muitas teritoriju.

168.pants. Muitas vērtībai pieskaitāmie izdevumi

(1) Nosakot preču muitas vērtību saskaņā ar šā likuma 165.pantu, pie faktiski samaksātās cenas jāpieskaita:

1) šādi pārdošanas izdevumi, ja tie nav jau agrāk ietverti minētajā cenā:

- a) izdevumi par starpniecību, izņemot pirkšanas starpniecības naudu,
- b) taras vērtība, ja tiek uzskatīts, ka tara kopā ar novērtējamām precēm veido vienotu veselumu,
- c) iepakojuma vērtība, ieskaitot iepakojuma materiāla un iepakojšanas darbu vērtību;

2) tādu preču un pakalpojumu vērtības attiecīga daļa, kuras tieši vai netieši tika piegādātas pircējam bez maksas vai par pazeminātu samaksu ar mērķi tās izmantot ievesto preču ražošanai vai pārdošanai, ja attiecīgā daļa nav jau agrāk ietverta minētajā cenā. Pie šajā punktā minētajām precēm un pakalpojumiem pieder:

- a) izejvielas, materiāli, detaļas, pusfabrikāti un citi komplektējamie izstrādājumi, no kuriem sastāv novērtējamās preces,
- b) instrumenti, preses, liešanas formas un citas līdzīgas iekārtas, kuras izmanto novērtējamo preču ražošanai,
- c) palīgmateriāli (smērmateriāli, degviela utt.), kuri izlietoti novērtējamo preču ražošanai,
- d) inženierizstrādnes un konstruktorizstrādnes, uzmetumi, skices un rasējumi, kuri ir izstrādāti ārpus Latvijas Republikas muitas teritorijas un tieši nepieciešami novērtējamo preču ražošanai;

3) licencētie un cita veida maksājumi par intelektuālā īpašuma objektu izmantošanu, kuri pircējam tieši vai netieši jārealizē saskaņā ar novērtējamo preču pārdošanas noteikumiem, ja tie nav jau agrāk ietverti minētajā cenā;

4) peļņas daļa no jebkuras novērtējamo preču tālākas pārdošanas vai izmantošanas, ko tieši vai netieši saņem pārdevējs;

5) izdevumi par ievedamo preču nogādāšanu līdz Latvijas Republikas muitas robežai, ieskaitot:

- a) apdrošināšanas izdevumus,
- b) izdevumus par preču kravas operācijām.

(2) Nosakot maksājumus saskaņā ar šā panta pirmās daļas 3.punktu, faktiski samaksātajā cenā netiek iekļauti maksājumi par tiesībām:

- 1) pavairot (reproducēt) ievestās preces;
- 2) izplatīt vai tālāk pārdot ievestās preces, ja šādi maksājumi nav paredzēti pārdošanas līgumā preču izvešanai uz Latvijas Republikas muitas teritoriju.

169.pants. Izdevumi, kas netiek iekļauti muitas vērtībā

Muitas vērtībā netiek iekļauti šādi izdevumi, kas ir atsevišķi jāuzrāda faktiski samaksātajā cenā:

- 1) izdevumi par preču pārvadāšanu Latvijas Republikas muitas teritorijā;
- 2) izdevumi par ievesto ražošanas iekārtu, tehnikas vai ekipējuma montāžu, uzstādīšanu, uzturēšanu vai garantijas apkopi;
- 3) izdevumi par starpniecību, kura attiecas uz ievesto preču pirkšanu, neatkarīgi no tā, vai apmaksu veic pārdevējs vai cita persona, ja šāda apmaksā tiek veikta saskaņā ar rakstveida līgumu un pircējs, ja nepieciešams, var apstiprināt, ka:

- a) šādas preces ir tiešām pārdotas par faktiski samaksāto cenu,
- b) izdevumi par starpniecību nepārsniedz šādu darījumu izdevumu līmeni attiecīgajā valstī un laika posmā;
- 4) izdevumi par tiesībām ražot preces Latvijas Republikas muitas teritorijā;
- 5) pirkšanas starpniecības nauda;
- 6) muitas maksājumi attiecībā uz preču ieviešanu un pārdošanu Latvijas Republikas muitas teritorijā.

170.pants. Valūtas pārrēķins

Ja muitas vērtības noteikšanai izmantojamās cenas izteiktas ārvalstu valūtā, aprēķiniem tiek izmantots Latvijas Bankas noteiktais valūtas kurss preču novērtēšanas dienā.

XXVIII nodaļa. Muitas nodoklis (tarifi)

171.pants. Muitas nodoklis (tarifi)

(1) Preces, kuras pārvieto pāri muitas robežai, tiek apliktas ar muitas nodokli, kura likmes nosaka saskaņā ar likumu "Par muitas nodokli (tarifiem)".

(2) Muitas tarifs ir noteiktā sistēmā apkopotas muitas nodokļa likmes. Muitas tarifu veido:

1) Latvijas kombinētā nomenklatūra, kas pamatota uz Starptautisko preču aprakstīšanas un kodēšanas harmonizēto sistēmu;

2) muitas nodokļa likmes.

(3) Latvijas kombinētā nomenklatūra ir preču nomenklatūra, kas izveidota uz Preču aprakstīšanas un kodēšanas harmonizētās sistēmas un Eiropas savienības kombinētās nomenklatūras bāzes. Latvijas kombinētās nomenklatūras 1.- 6.koda zīme atbilst Preču aprakstīšanas un kodēšanas harmonizētās sistēmas kodam, 1.- 8.koda zīme - Eiropas savienības kombinētās nomenklatūras kodam, bet 9.koda zīme rezervēta Latvijas specifisko preču apzīmēšanai.

(4) Preču aprakstīšanas un kodēšanas harmonizētā sistēma ir dažādiem mērķiem paredzēta preču nomenklatūra, kas atbilst statistikas dienestu, muitas un komercdarbības prasībām. Harmonizētās sistēmas klasifikācijas objekts ir visas preces, kas tiek lietotas starptautiskajā tirdzniecībā. Harmonizētajā sistēmā ir seši klasifikācijas līmeņi - nodaļas, grupas, apakšgrupas, preču pozīcijas, apakšpozīcijas un subpozīcijas līmenis.

(5) Muitas nodokļa likmes sastāv no:

1) pamatlikmes - likmes, kas ir noteikta saskaņā ar likumu "Par muitas nodokli (tarifiem)";

2) likmēm, kas piemērojamas tirdzniecībā ar valstīm, ar kurām Latvijai ir spēkā vislielākās labvēlības režīms;

3) likmēm, kas piemērojamas tirdzniecībā ar valstīm, ar kurām Latvijai ir spēkā brīvās tirdzniecības režīms;

4) likmēm, kas piemērojamas tirdzniecībā ar valstīm, kurām Latvija piešķirusi tirdzniecības atvieglojumus.

(6) Ja normatīvajos aktos par muitas lietām vai starptautiskajos līgumos ir noteiktas kvotas šā panta piektās daļas 2.- 4.punktā minēto muitas nodokļa likmju piemērošanai, šīs likmes netiek piemērotas, tiklīdz tiek sasniegti kvotās noteiktie preču apjomi.

XXIX nodaļa. Preču izcelsme

172.pants. Parastā (nepreferenciālā) preču izcelsme

(1) Parastā (nepreferenciālā) preču izcelsme tiek noteikta saskaņā ar šā panta otro un trešo daļu, lai piemērotu:

1) šā likuma 171.panta piektās daļas 1. un 2.punktā minētās muitas nodokļa likmes;

2) citus normatīvajos aktos par muitas lietām noteiktos tirdzniecības politikas pasākumus.

(2) Preču izcelsmes valsts ir valsts, kurā preces ir pilnībā iegūtas vai ražotas. Preces tiek uzskatītas par pilnībā iegūtām vai ražotām attiecīgajā valstī, ja tās ir:

1) derīgie izrakteņi, kuri iegūti tās teritorijā;

2) augu valsts produkcija, kura izaudzēta tās teritorijā;

3) dzīvī dzīvnieki, kuri izaudzēti tās teritorijā;

4) produkcija, kura iegūta no dzīvīm dzīvniekiem tās teritorijā;

5) medību un zivju produkcija, kura iegūta tās teritorijā;

6) jūras nozvejas produkcija un citi jūras produkti, kurus iegūst šajā valstī reģistrēti un ar šīs valsts karogu peldoši kuģi ārpus šīs valsts teritoriālajiem ūdeņiem;

7) preces, kas tiek ražotas uz pārstrādes kuģiem, kuri ir reģistrēti šajā valstī un peld ar šīs valsts karogu, no šā panta otrās daļas 6.punktā minētajiem un šajā valstī iegūtajiem produktiem;

8) produkti, ko iegūst ārpus šīs valsts piekrastes ūdeņiem jūras dzīlēs, attiecībā uz kurām šai valstij ir lietošanas tiesības;

9) otrreizējās izejvielas un atkritumi, kuri šajā valstī radušies ražošanas procesā, ja tie tiek savākti šajā valstī un izmantoti vienīgi izejvielu iegūšanai;

10) preces, kuras šajā valstī tiek ražotas no šā panta otrās daļas 1.- 9.punktā minētās produkcijas.

(3) Ja preces ražošanā piedalās vairākas valstis, šīs preces izcelsmes valsts ir tā, kur prece ir pakļauta pēdējai būtiskai, saimnieciski pamatotai apstrādes vai pārstrādes operācijai, kuras rezultātā rodas jauna prece. Ministru kabinets vai tā pilnvarota institūcija nosaka operācijas, kuras tiek uzskatītas par pēdējām būtiskām, saimnieciski pamatotām apstrādes vai pārstrādes operācijām.

(4) Parastā preču izcelsme ir jāpierāda dokumentāri, uzrādot muitas iestādēm preču izcelsmes sertifikātu un citus izcelsmi apliecinājošus dokumentus, kas noteikti attiecīgajos starpvalstu līgumos un normatīvajos aktos.

173.pants. Priekšrocību piešķirošā (preferenciālā) preču izcelsme

(1) Priekšrocību piešķirošā (preferenciālā) preču izcelsme tiek noteikta, lai piemērotu muitas nodokļa likmes saskaņā ar šā likuma 171.panta piektās daļas 3. un 4.punktu.

(2) Priekšrocību piešķirošās (preferenciālās) preču izcelsmes noteikšana tiek veikta starpvalstu preču tirdzniecības līgumos noteiktajā kārtībā.

(3) Priekšrocību piešķirošā (preferenciālā) izcelsme ir jāpierāda dokumentāri, iesniedzot muitas iestādēm preču izcelsmes sertifikātu un citus izcelsmi apliecinājošus dokumentus, kas noteikti attiecīgajos starptautiskajos līgumos un normatīvajos aktos. Muitas iestādes var pieprasīt arī citus preču izcelsmes pierādījumus.

XXX nodaļa. Muitas maksājumu atmaksāšana

174.pants. Muitas maksājumu atmaksāšanas vispārīgie noteikumi

(1) Muitas maksājumi tiek atmaksāti, ja muitas iestādēm dokumentāri pierāda, ka tie nav bijuši pamatoti.

(2) Pieprasījums par atmaksāšanu iesniedzams ne vēlāk kā triju gadu laikā pēc attiecīgā muitas maksājuma veikšanas.

175.pants. Atmaksāšana muitas deklarācijas anulēšanas gadījumā

Muitas deklarācijas anulēšanas gadījumā samaksātie muitas maksājumi tiek atmaksāti.

H sadaļa

Muitas parāds

XXXI nodaļa. Muitas parāda veidi

176.pants. Muitas parāds, ja preces izlaistas brīvam apgrozījumam

(1) Piemērojot muitas parādu, ja preces izlaistas brīvam apgrozījumam, muitas parāds rodas muitas deklarācijas pieņemšanas brīdī.

(2) Parādnieks ir deklarētājs.

177.pants. Muitas parāds, ja veikta preču izvešana

(1) Piemērojot muitas parādu, ja veikta preču izvešana (eksports), muitas parāds rodas muitas deklarācijas pieņemšanas brīdī.

(2) Parādnieks ir deklarētājs.

178.pants. Muitas parāds, ja veikta preču nelikumīga pārvietošana

(1) Muitas parāds, ja veikta preču nelikumīga pārvietošana, rodas brīdī, kad preces tiek nelikumīgi pārvietotas pāri muitas vai brīvās zonas robežai.

(2) Parādnieki ir personas, kuras:

1) nelikumīgi pārvietojušas preces;

2) piedalījušās šajā preču pārvietošanā un zināja vai arī tām vajadzēja zināt, ka šāda pārvietošana ir nelikumīga;

3) iegādājušās attiecīgās preces vai kurām tās ir piederējušas un kuras iegādāšanās brīdī zināja vai arī tām vajadzēja zināt, ka preces ir pārvietotas nelikumīgi.

179.pants. Muitas parāds, kas rodas, ja notikusi izvairīšanās no muitas kontroles

(1) Muitas parāds, ja notikusi izvairīšanās no muitas kontroles, rodas brīdī, kad persona izvairās pakļaut preces muitas kontrolei.

(2) Parādnieki ir personas, kuras:

1) izvairījušās pakļaut preces muitas kontrolei;

2) piedalījušās šādā procesā un kuras zināja vai arī tām vajadzēja zināt, ka tās izvairās pakļaut preces muitas kontrolei;

3) iegādājušās attiecīgās preces vai kurām tās ir piederējušas un kuras iegādāšanās brīdī zināja vai arī tām vajadzēja zināt, ka tās izvairās pakļaut preces muitas kontrolei.

180.pants. Muitas parāds, kas rodas, ja netiek ievēroti pienākumi vai noteikumi

(1) Muitas parāds, ja netiek ievēroti pienākumi un noteikumi, rodas, ja:

1) netiek izpildīts kāds no pienākumiem attiecībā uz muitas maksājumiem pakļautu preču pagaidu uzglabāšanu vai muitas procedūras piemērošanu attiecīgajām precēm;

2) netiek izpildīti noteikumi attiecībā uz preču atbrīvojumu no muitas maksājumiem.

(2) Muitas parāds rodas brīdī, kad netiek izpildīts kāds no pienākumiem, vai brīdī, kad netiek ievēroti muitas procedūras piemērošanas noteikumi vai nosacījumi attiecībā uz atbrīvojumu no muitas maksājumiem.

(3) Parādnieks ir persona, kura ir atbildīga par šajā pantā minēto saistību izpildi.

181.pants. Muitas parāds, kas rodas, ja tiek veiktas brīvajā zonā neatļautas darbības ar precēm

(1) Muitas parāds rodas, ja brīvajā zonā ar precēm tiek veiktas darbības, kas nav atļautas šajā likumā un citos normatīvajos aktos par muitas lietām.

(2) Muitas parāds rodas:

1) ja preces pazūd un par to pazušānu muitas iestādes nevar saņemt pamatotu paskaidrojumu;

2) ja ar precēm tiek veiktas darbības, kas nav paredzētas šajā likumā un citos normatīvajos aktos par muitas lietām.

(3) Parādnieki ir personas, kuras:

1) veikušas darbības ar precēm;

2) piedalījušās šajās darbībās un zināja vai arī tām vajadzēja zināt, ka preces izmantotas tādiem mērķiem, kas nav paredzēti šajā likumā un citos normatīvajos aktos par muitas lietām.

(4) Ja muitas parāds rodas par pazudušām precēm, parādnieks ir persona, kura pēdējā bija šo preču valdītājs.

182.pants. Muitas parāds, kas rodas, ja preces tiek izvestas bez muitas deklarācijas

(1) Ja muitas maksājumiem pakļautās preces tiek izvestas no muitas teritorijas, neiesniedzot muitas deklarāciju, muitas parāds rodas brīdī, kad preces tiek izvestas no muitas teritorijas.

(2) Parādnieki ir personas, kuras:

1) izvedušas preces no muitas teritorijas;

2) piedalījušās šajā izvešanā un zināja vai arī tām vajadzēja zināt, ka muitas deklarācija ir nepieciešama, tomēr tā nav iesniegta.

183.pants. Muitas parāda īpašie noteikumi

Muitas parāds nerodas, ja muitas procedūru, kas tika piemērota precēm, nevarēja izpildīt nepārvaramas varas darbības rezultātā vai arī preces ar muitas iestāžu atļauju ir iznīcinātas vai neatgūstami zudušas.

XXXII nodaļa. Muitas parāda aprēķināšana

184.pants. Aprēķināšanas pamats

Muitas parāds tiek aprēķināts saskaņā ar tām normatīvajos aktos noteiktajām normām, kas ir spēkā muitas parāda rašanās brīdī.

185.pants. Muitas parāda aprēķināšana un uzskaitē

(1) Muitas iestādes aprēķina un uzskaita muitas parāda rezultātā radušos muitas maksājumu un paziņo par to parādniekam.

(2) Ja parādnieks muitas deklarācijā pats ir aprēķinājis muitas maksājumu, saskaņā ar šā panta pirmo daļu paziņojums tiek sūtīts tikai tad, ja muitas maksājums nesaskan ar muitas iestāžu aprēķināto maksājumu.

186.pants. Kopīgie parādnieki

Ja parādnieki ir vairākas personas, tās kopīgi (solidāri) sedz muitas parādu.

187.pants. Muitas parāda nomaksāšana

(1) Muitas iestāžu paziņotais muitas maksājums parādniekam jānomaksā muitas iestāžu noteiktajā termiņā, kas nedrīkst pārsniegt 10 dienas, skaitot no paziņošanas dienas. Termiņa pagarināšana pieļaujama tikai tad, ja muitas iestādēm tiek pamatoti pierādīts, ka parādnieks paziņojumu saņēmis par vēlu, lai varētu ievērot noteikto maksāšanas termiņu.

(2) Ikvienu muitas parādu parādnieka vietā var nomaksāt trešā persona.

188.pants. Galvojums muitas parāda segšanai

(1) Ja saskaņā ar šo likumu muitas iestādes pieprasa galvojumu muitas parāda segšanai, tas jānodrošina personai, kas ir vai arī var būt atbildīga par šo parādu. Ja parādnieks ir valsts iestāde, galvojums netiek pieprasīts. Muitas iestādēm galvojumu var iesniegt arī trešā persona. Muitas iestādes par vienu un to pašu muitas parādu drīkst pieprasīt tikai vienu galvojumu.

(2) Galvojums atbilst muitas parāda apjomam, bet gadījumā, ja muitas parāds vēl nav stājies spēkā, - aptuvenam, iespējami augstākam muitas parāda apjomam.

(3) No galvojuma atbrīvo, tiklīdz muitas parāds, par kuru tas pieprasīts, ir dzēsts vai arī vairs nevar rasties.

(4) Ministru kabinets nosaka galvojuma iesniegšanas kārtību.

189.pants. Atbrīvošana no saistības samaksāt muitas maksājumus

(1) Personu atbrīvo no saistības samaksāt muitas maksājumus, ja muitas iestādēm tiek dokumentāri pierādīts, ka iegrāmatotais muitas parāds nav bijis likumīgs.

(2) Pieprasījums par atbrīvošanu no saistības samaksāt muitas maksājumus iesniedzams ne vēlāk kā triju gadu laikā pēc attiecīgā muitas parāda iegrāmatošanas.

190.pants. Muitas parāda dzēšana

Muitas parādu dzēš:

1) samaksājot muitas maksājumu;

2) atbrīvojot no saistības samaksāt muitas maksājumu;

3) anulējot muitas deklarāciju;

4) preces aizturot un konfiscējot, iznīcinot vai personai atsakoties no tām par labu valstij, ja preces pirms to izlaišanas tiek sabojātas vai tās ir neglābjami sabojājušās nepārvaramas varas darbības rezultātā.

191.pants. Muitas parāda atjaunošana

Ja atbrīvošana no saistības samaksāt muitas maksājumu vai attiecīgā muitas maksājuma atmaksāšana ir

nelikumīga, atjaunojas sākotnējais muitas parāds.

I sadaļa

Muitas statistika

un Latvijas kombinētā nomenklatūra

XXXIII nodaļa. Muitas statistika

192.pants. Ārējās tirdzniecības muitas statistika

Lai nodrošinātu valsts pārvaldes un citas institūcijas ar informāciju par ārējo tirdzniecību un muitas maksājumiem, Muitas pārvalde apkopo un apstrādā ziņas par preču pārvietošanu pāri muitas robežai, kā arī saskaņā ar normatīvo aktu normām sniedz un publicē muitas statistikas datus.

XXXIV nodaļa. Latvijas kombinētā nomenklatūra

193.pants. Latvijas kombinētās nomenklatūras kārtošana

Finansu ministrija nodrošina Latvijas kombinētās nomenklatūras kārtošana:

- 1) sekojot kombinētās nomenklatūras grozījumiem;
- 2) nodrošinot Latvijas kombinētās nomenklatūras atbilstību Eiropas savienības kombinētajai nomenklatūrai;
- 3) pārstāvot Latvijas Republiku starptautiskajās organizācijās, kas veic kombinētās nomenklatūras un harmonizētās sistēmas preču klasifikatoru izstrādāšanu, grozīšanu un skaidrošanu.

194.pants. Preču identificēšana

Muitas iestādes identificē preces saskaņā ar Latvijas kombinēto nomenklatūru.

Pārejas noteikumi

1. Ar šā likuma spēkā stāšanās spēku zaudē:

a) likums "Par Latvijas Republikas Muitas kodeksa apstiprināšanu" (Latvijas Republikas Augstākās Padomes un Valdības Ziņotājs, 1991, 41. nr.);

b) Latvijas Republikas Muitas kodekss (Latvijas Republikas Augstākās Padomes un Valdības Ziņotājs, 1991, 41. nr.; 1992, 42. nr.; 1993, 34. nr.; 1995, 17. nr.; 1996, 22. nr.);

c) Satversmes 81.panta kārtībā izdotie Ministru kabineta noteikumi nr. 113 "Grozījumi Latvijas Republikas Muitas kodeksā" (Latvijas Republikas Saeimas un Ministru Kabineta Ziņotājs, 1995, 10. nr.).

2. Šā likuma G sadaļas XXVII nodaļa "Preču muitas vērtība" stājas spēkā ar 1997.gada 1.septembri. Līdz šīs nodaļas spēkā stāšanās dienai preču muitas vērtību nosaka saskaņā ar likuma "Par muitas nodokli (tarifiem)" ceturto nodaļu.

Likums stājas spēkā 1997.gada 1.jūlijā.

Likums Saeimā pieņemts 1997.gada 11.jūnijā.

Valsts prezidenta vietā

Saeimas priekšsēdētājs A.Čepānis

Rīgā 1997.gada 27.jūnijā